

KOSTANJEVIŠKE NOVICE

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI MESTA KOSTANJEVICA NA KRKI · DECEMBER 2005 · ŠTEVILKA 26 · BREZPLAČNI IZVOD

KOSTANJEVICA NA KRKI

D 130.805

*Naj prinesejo božični prazniki in novo leto v nas in naša srca
veliko sreče, zadovoljstva, zdravja, medsebojnega razumevanja
in predvsem zaupanja v čas, ki je pred nami.*

Državni zbor RS
je na svoji seji 15. 12. 2005
sprejel odlok o razpisu
18. območnih referendumov
za ustanovitev 17 novih občin,
med njimi tudi za

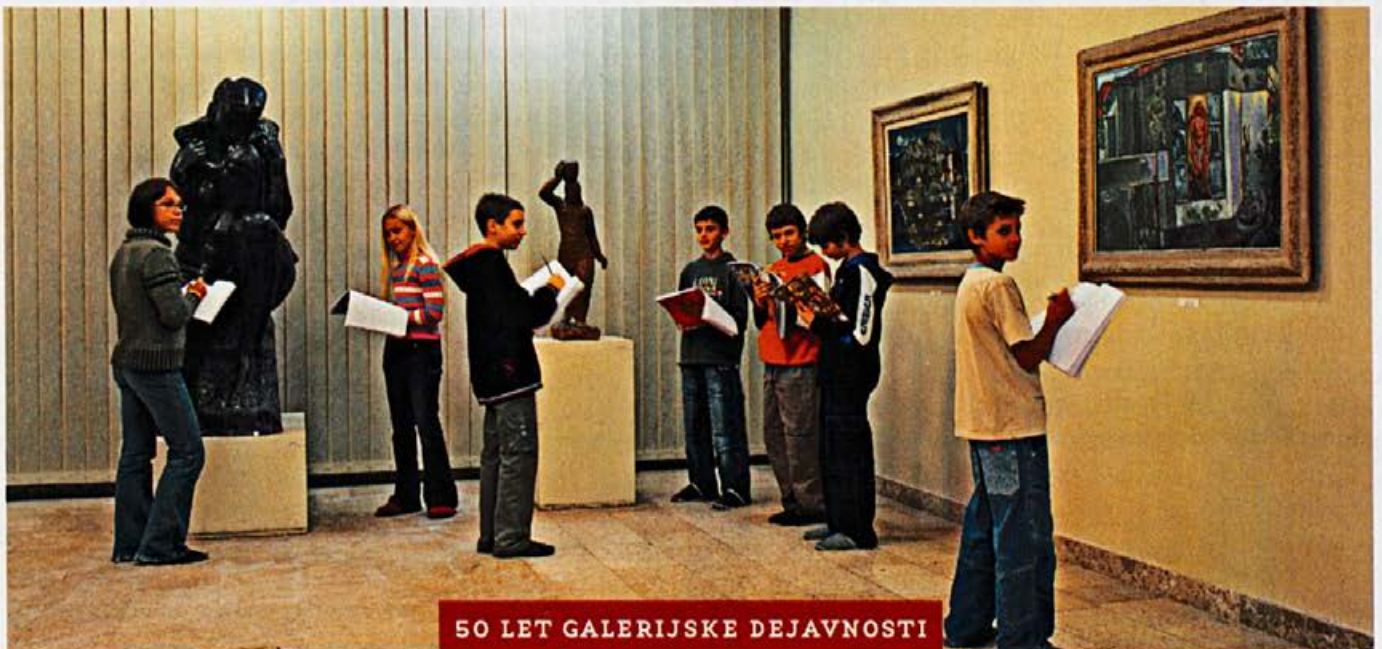
ustanovitev samostojne občine Kostanjevica na Krki,

saj izpolnjujejo vse
z zakonom predpisane pogoje.
Referendumi po posameznih
območjih bodo potekali
29. januarja 2006.

100 LET ŠOLE

- PEDIATRIČNA AMBULANTA V KOSTANJEVICI - KRAJEVNI PRAZNIK 2005 - KOCKA JE PADLA (ODLOČITEV ZA NOVO OBČINO) - ANKETA - TOPLICA PRI KAPELI SV. LOVRENCA (ZGODBA IZ DAVNINE) - DELO GALERIJE BOŽIDAR JAKAC - NOVICE IZ ŠOLSkih KLOPI - PLESNA SKUPINA HARLEKIN - PUSTNA DOGAJANJA - JAMARJI NA VELEBITU -

50 LET GALERIJSKE DEJAVNOSTI

*Spet smo pred
koncem starega
in začetkom novega.
Leto je spolzelo,
kakor spolzi
živo srebro med prsti.
Zmanjkalo bo časa
za izpolnitev vseh želja,
obljub in pričakovanj,
ki smo jih imeli
vsak zase
in vsi skupaj,
letos in
vsako leto znova.*

POPOTNICA IN DOBRODOŠLICA

Se še spomnite, kaj ste si ob začetku leta 2005 najbolj želeli? Se vam je izpolnilo?

Pred vsakim začetkom, ne le ob novem letu, nas prevzema dragocenost upanja, ki nas poživlja kot novo rojstvo. In koliko takih začetkov je že za nami? Vsak zase jih štejemo in vsak zase jih ocenjujemo. Že otrok se zaveda, da se ne uresničijo vse želje, odrasli pa poznamo tudi neuresničene cilje, lažne obljube in neizpolnjena pričakovanja. V upanju, da se bo tokrat le posrečilo, začenjamo vedno znova in na razpotjih izbiramo nove poti.

Vse te naše osebne in skupne poti se prepletajo, križajo, oddaljujejo in zblizujejo, želijo doseči podoben ali celo enak cilj, pa kljub temu izbirajo različne smeri. Različni smo.

Eni ne marajo strmih poti, ker niso dovolj utrjeni, drugi spoštujejo le cilje, do katerih so prišli v potu svojega obraza.

So ljudje, ki odkrivajo vedno nove poti, a tudi taki, ki se v bojazni, da bi zašli, držijo le poti po katerih hodi večina. So taki, ki nočejo novih poti le zato, ker so jih našli drugi ne oni, in tisti, ki zaupajo tudi drznim in jim sledijo.

Mnogi ne marajo poti z ostrimi ovinki, ker nimajo ravnotežja, drugim je tudi padec izziv.

Pa spet drugi, ki se odpravijo na potovanje le, če je ob poti dovolj udobnih postankov, v nasprotju s tistimi, ki bi vztrajali tudi brez hrane in pijače samo, da dosežejo cilj.

Tudi taki so, ki verjamejo besedam, da so prave le tiste poti, ki jih kažejo uradni smerokazi, in nadebudni, ki se sami znajdejo na zemljevidu.

Morda je kdo tudi tak, ki zaradi obljub, da bo mimo pripeljal avtobus, ki ga bo odpeljal do cilja, čaka na postaji že 50 let in je lahko dober sopotnik za najmlajše, ki še nič ne vedo o tem, da je treba na pot.

In za katero pot in smer se bomo odločili mi, ko se že svetlika belina novega pred nami?

Pri izbiri poti nam bodo pomagale lastne izkušnje, odgovornost za lastne odločitve, smer in najboljši nauk pa nam kaže stoletna zgodovina našega mesta.

Večina nas pozna legendo o gradnji mogočnega grajskega zvonika. Veliko skupnega dela in sloge je bilo potrebno, da so zidarji premagali zlobne Čestitke z Gorjancev. Veliko upanja in zaupanja v moč znanja so morali imeti tudi tisti, ki so se pred 100 leti lotili zidave naše šole, ki nam je še danes v ponos.

Ne ogenj ne voda niti meč in puška niso vzeli vere v življenje ljudem teh krajev, da so vedno znova iskali pot, ki nam jo ob zahtevi meščanov po županu pred 753 leti priporočil vojvoda Bernard, z besedami:

»Od vas in vaših prizadevanj je odvisno, kdaj se to lahko zgodi. Moje besede so danes samo obljube; stopite skupaj, da postanejo resničnost.«

In kaj nas danes drži skupaj na tem koščku prelepe slovenske zemlje, ki jo že stoletja obliva in tu in tam umiva zelena Krka?

Znamo biti složni in odločni? Si upamo tvegati in stopiti na pot, ki bo mogoče v začetku pešpot, prekržana z mnogimi starimi kolesnicami in blatnimi kolovozi, v naslednjih letih in desetletjih pa se bodo izpisale nove poti napredka in premika k boljšemu.

Nihče izmed nas ne more sam storiti nič velikega, vsi skupaj pa lahko naredimo veliki čas naše zgodovine.

Ne drži nas skupaj samo malodušje nad upočasnitvijo razvoja ter vdanost v usodo, ampak in predvsem upanje, da je lahko tudi drugače. Druži nas ljubezen do domačih krajev, spoštovanje vsega, kar cenijo drugi mnogo bolj kot mi sami, življenje, ki se obnavlja in nas vabi, da mu damo priložnost.

Anica Žugič

Krajane obveščamo, da zaradi slabega vremena v letošnjem letu nismo uspeli dokončati del pri pokopališču in poslovilni vežici v Kostanjevici na Krki.

Ureditev, ki je predvidena po načrtu, bo dokončana v naslednjem letu.

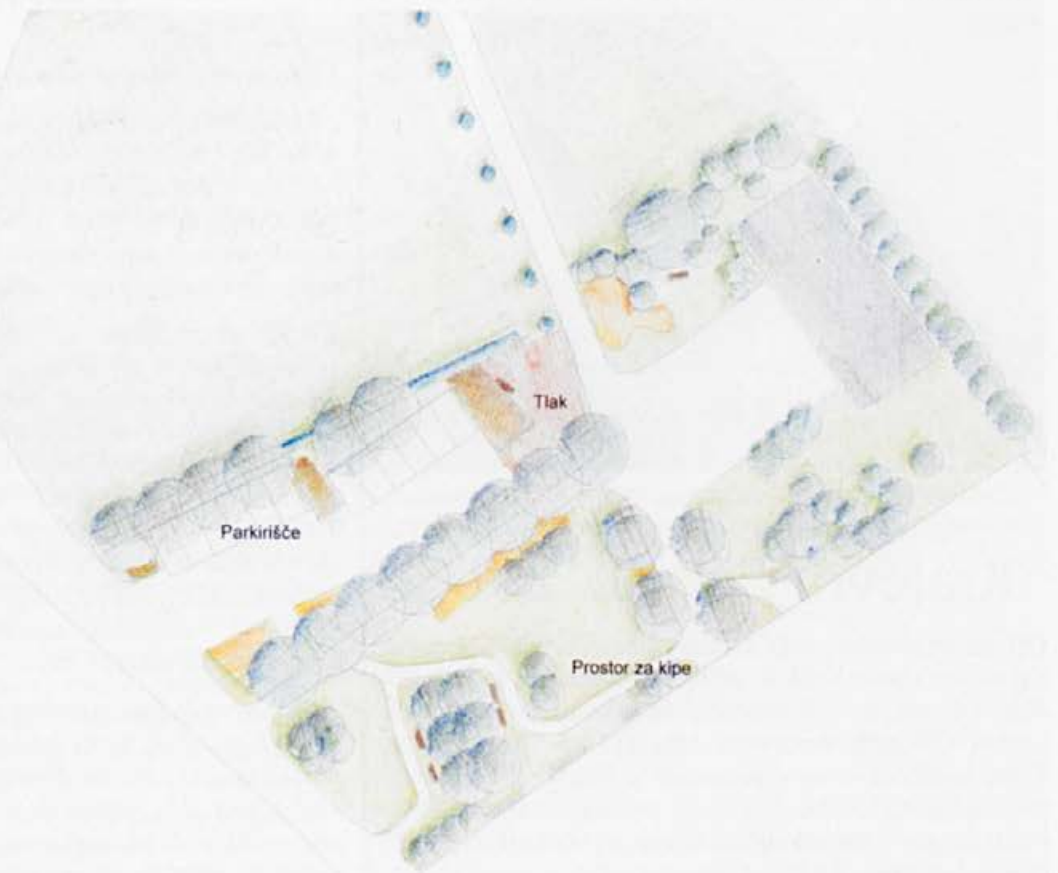
Prav tako je predvidena postavitev nadstreška pri poslovilni vežici in ureditev smetišča pri pokopališču.

Izkoriščamo priložnost in obveščamo krajane, da je zabojnik pri pokopališču namenjen zgolj odpadkom s pokopališča in ne kosovnemu odpadku.

Kosovni odpad organizira Kostak dvakrat letno.

Marjana Krhin

UREDITEV POKOPALIŠČA V KOSTANJEVICI NA KRKI

PEDIATRIČNA AMBULANTA

V ZDRAVSTVENI POSTAJI KOSTANJEVICA NA KRKI

V mesecu juniju 2005 so nas krajani obvestili, da naj bi v Kostanjevici na Krki ukinili pediatrično ambulanto, ki je v kraju pričela z delom oktobra 2002. Uradno nas o tej nameri ni obvestil nihče. V dopisu smo zaprosili vodstvo Zdravstvenega doma iz Krško in Občino Krško, da preučita nastalo problematiko in zahtevo krajanov Kostanjevice na Krki in Podbočja, da pediatrična ambulanta v ZP Kostanjevica na Krki ostane.

S posredovanjem Občine Krško smo prejeli odgovor direktorja ZD Krško, da v letošnjem letu končujeta specializacijo iz pediatrije dve zdravnici in da bodo nadomestili delo dr. Lokar - Kolbasove z omenjenima zdravnicama. Obljubili so nam tudi enako število ur pediatra za potrebe Kostanjevice, kot je bilo to do sedaj.

V mesecu oktobru pa smo bili ponovno obveščeni, da se obseg pediatrične ambulante v ZP Kostanjevica na Krki krči. Po posredovanju občine smo prejeli obvestilo, da v letu 2005 prihaja do večjih sprememb v delu otroškega in šolskega dispanzerja v občini Krško.

Vodstvo ZD Krško tako predlaga prehodno obdobje, ki naj bi trajalo do konca letošnjega leta.

1. Delo v ZP Kostanjevica bo potekalo trikrat tedensko:

- ob ponedeljkih: Lovšin - Salmič, dr. med., šolski otroci v dopoldanskem času - preventiva
- ob torkih: Domagoj Puževski, dr. med., predšolski otroci od 11. do 13. ure
- ob četrkih: Marjana Volarič, dr. med., predšolski otroci od 13. do 15. ure.

2. V tem času bodo starši otroku izbrali pediatra.

Novo urnike bodo uredili v naslednjem letu, glede na to, kako bodo otroci opredeljeni.

Na sestanku med predstavniki ZD Krško, Občino Krško in KS je bilo dogovorjeno, da je potrebno apelirati na starše, da se v kar največjem številu odločijo za razpoložljive pediatre v Kostanjevici, ker je le tako možno obdržati ali celo povečati ordinacijski čas pediatrične ambulante.

Na sestanku so se pogovarjali še o vzdrževanju ZP Kostanjevica na Krki. Odgovorni so obljubili, da bodo nujna vzdrževalna dela opravili v najkrajšem možnem času, za večja vzdrževalna dela pa žal ni sredstev.

Marjana Krhin

KOSTANJEVIŠKE

NOVICE

Izdaja KS mesta Kostanjevica na Krki

Janez Zakšek, Anica Žugič, Lea-Marija Colarič, Marjana Krhin, Melita Skušek, Metka Kranjčević

Naslov: KS Kostanjevica na Krki, Ljubljanska 7, Kostanjevica - Telefon: 07 49 87 275 - E-mail: krka-ks@volja.net

Izdelava: Rabzelj grafika - Naklada: 1000 izvodov

Predsednik Radio kluba Prekopa Mojmir Pustoslemšek prejema posebno priznanje KS mesta Kostanjevica na Krki

Krajevni praznik 2005

Osrednja prireditev je bila slavnostna seja sveta KS mesta Kostanjevica na Krki, ki je bila 21. oktobra v avli OŠ Jožeta Gorjupa. V kulturnem programu so sodelovali učenci OŠ pod vodstvom Mojce Jevšnik in Metke Kranjčević. Slavnostna govornica je bila Melita Skušek, ravnateljica OŠ Jožeta Gorjupa, navzoče pa nagovorila še Franc Bogovič, župan občine Krško, in Milan Herakovič, predsednik sveta KS Kostanjevica na Krki.

Letošnji dobitniki priznanj so:

Priznanje za aktivno delo v društvih in kraju:

Mitja Bartenjev za obnovo Oražnove hiše
Marjan Jerele za promocijo kraja

Posebna priznanja so prejeli:

Aktiv kmečkih žena Pod Gorjanci
za 10 - letnico delovanja

Radio klub Prekopa ob 40 letnici delovanja

Družba Filotec d.o.o. ob 10 letnici

Podjetje Uni d.o.o. od 10 letnici in

Televizija Novo mesto

za neprecenljivo medijsko podporo,
ki jo nudi Kostanjevici in njenim ljudem.

Plaketo mesta Kostanjevica na Krki za leto 2005:

Jože Mrvar, kostanjeviški župnik,
v zahvalo za 21- letno delovanja kraju.

Tudi letos se je v mesecu oktobru zvrstilo kar nekaj prireditev v počastitev krajevnega praznika:

- 25. september - Kolesarski vzpon na Polom
- 16. oktober - Pokal mesta v malem nogometu
Pohod po kostanjeviški poti
- 21. oktober - Žalna komemoracija
Slavnostna seja sveta KS
- 23. oktober - Jesen na Ta malem plac
- 27. november - Košarka trojke

Slavnostni govor ob

Cenjene krajanke, spoštovani krajan!

Naj bo mojemu nocojšnjemu razmišljanju za izhodišče misel Mile Kačičeve: »Od rojstva se zapredaš v tisočero niti, pa ne boš nikoli metulj«. Tisti, ki vsaj malo poznate naravna gibanja med rojstvom in smrtjo, veste, da nekaterim tudi uspe razdreti prepredene niti in razplesti pajčevino, a zato je potreben pogum.

Ko se ob prazniku KS mesta Kostanjevica na Krki spogledujemo s preteklostjo, plujemo v sedanosti in se oziramo v prihodnost, ne moremo mimo nekaterih zgodovinskih dejstev, ki so Kostanjevico postavila ob bok mnogo večjim in bogatejšim mestom. A tega je že davno in človeški spomin ne zmore tega oddaljenega pogleda. Toda prevečkrat se zdi, da še vedno živimo v tistih »starih, dobrih časih«, ko se je Bernardu Spanhaimskemu v snu prikazala Marija in ga povabila, naj v dolini Toplice, pod Gorjanci, ustanovi samostan in z njim poveča blagostanje krajem ob meji.

Takrat nam je bilo marsikaj podarjeno, a smo žal skozi stoletja pozabili, da bi lahko uspevali samo tako, da bi postali in ostali enotni. Enotni, kot so bili zidarji, ki so se nad temne sile zloveščih čestitk, ki so jim poskušale preprečiti, da bi sezidali samostansko cerkev, spravili s še večjo delavnostjo in enotnostjo. Nekoč smo imeli vse: bogastvo, slavo, denar, kulturo. Potem pa se je - kdo ve kdaj - v ljudi naselila melanholičnost in otopelost in mesto je kot Sneguljčica zaradi neznanega strupa zaspalo. Žal za več kot sto let, kajti od nikoder ni bilo princa, ki bi odrešil princesko, pa tudi palčki, ki so v pravljici znani kot zelo delavni, so bili očitno predolgo na dopustu. Deželna tolažba pa je čakala svojega odrešenika in se vedno znova soočala s pogorišči, ki so ostajala od ognja, kmečkih uporov ali topovskih krogel. Zdi se, kot da se je takrat v ljudeh zakoreninilo prepričanje, da je naša usoda pač takšna, da nam je namenjeno le trpljenje in usihanje. Včasih je nemogoče razumeti, kako smo se iz ljudi, potomcev vojskovodij in neustrašnih rokovalcev s kosami in sekirami, spremenili v miroljubne in nezahtevne godrnjače.

Je v ljudeh umrl duh, ki jih je gnal, da so na pepelu zgradili novo mesto, da so prezidali cerkve, se z vnemo lotili prvih korakov v svet abecede? Pa vendar se Kostanjevičani ves čas ponašamo s svetovljanstvom, širino duha, ki nam ga je prinesla za časa Marije Terezije tudi prvo enorazrednica in nato pred sto leti tudi najmočnejša šolska stavbo v bližnji in daljni okolici.

Kje je duh nekdanjega kulturnega razcveta, volja, ki je gnala ljudi, da so si s prostovoljnimi delom postavili hram kulture, da so večere in noči ob nezakurjeni peči svoje zadnje atome moči namenjali zgodbam Divjega lovca in Miklove Zale? Kje so ostali vsa ta širina, ta optimizem in življenjska sla, s katero so naši predniki previharili vsa leta kuge in lakote, vsa izdajstva in vse zmage. Za vsem tem nam je žal in s sklonjeno glavo skrivamo pogled pred sedanostjo in trepetamo pred prihodnostjo. Od kod vsi

krajevnem prazniku

bregovi in vsi globoki jarki med nami, če pa si še Krka zna izboriti svojo strugo, od kod razočaranje, če smo sedaj takole neprimerno stisnjeni v tejle avli? Mar nam ni takole skupaj lepše, topleje, čutimo bližino soseda, ki ga morda že dolgo nismo srečali, in prav zlahka se med nami pretakajo misli in energije.

In energije v tej stavbi, ki se bo leta 2006 okronala s stoletno trdnostjo, res ne manjka. Stavba je še vedno takšna kot nekoč: trdno zidovje, ki ga tudi čas ni pretirano načel, a trdnost ji dajejo predvsem ljudje, ki tu živijo in delajo. Življenja pri nas res ne manjka, a kaj se zgodi z mladimi, ko se kot starši čez deset in več let vračajo v šolo? Nič več vedrine, nasmehov, žara v očeh. Le pesimizem in vdanost v usodo. In nepripravljenost karkoli spremeniti. Večni, kot lajna izpeti izgovori, češ, saj nič ne moremo, saj v ničemer ne moremo uspeli, saj nam nihče ne pomaga. Smo res že mrtvo pogorišče, usahla veja, na kateri niti ptič ne more več gnezdit? Mar nimamo več lastnih sil, mar se ne znamo več povezati in enotno, kot zidarji Bernarda Spannheimskega, zgraditi našo bodočnost sami. Ali kot je revolucionarno dejal Cankar »Narod si bo pisal sodbo sam, ne frak mu je ne bo ne talar« Spoštovani krajan, kdaj ste nazadnje pomislili, da bi lahko k prenovi kraja in duha krajanov svoj delež prispevali tudi vi? Kdaj nazadnje ste nesebično pohvalili tiste, ki so nekaj dodali h kakovosti kraja in pri tem niste pomislili, da so se s tem okoristili?

Toliko govorimo o Evropi, globalizaciji, integracijah, mi pa ostajamo na mestu in čakamo rešitelje. Žal jih ni na vidiku ne pri nas, ne v širni Evropi. Tudi v neizprosni velike Evrope vedno bolj poudarjajo človeka, človeške vire in za razvoj le-teh prispevajo tudi ogromna sredstva.

Pogosto gredo mimo nas, ker mi, očitno, človeških virov nimamo. Pa vendar Kostanjevici tudi danes svoj utrip

dajejo številni posamezniki in društva, ki pa se spet prepogosto sprašujejo o smiselnosti svojega početja češ, saj ni denarja. Zato, da poješ, da si vesel, da ne gledaš mrko izpod čela, pač ne potrebuješ denarja.

A za vse ostalo velja, da brez njega ne moremo. Kot tudi, da v Kostanjevici nikoli več ne bomo imeli svoje kovnice denarja in še manj kakšnega rudnika zlata. Denar in zlato smo mi, meščani in krajan, so dobri medsebojni odnosi in trdna povezanost in predvsem enotnost, kadar odločamo o sebi in svoji prihodnosti.

Moramo stopiti naprej, a tek v hrib nas lahko utruji. Če smo prerasli dobo nebogljenega dojenčka, ki se zgolj plazi, potem je čas, da storimo prvi korak. Najprej drug do drugega, šele nato bomo lahko splekli trdno verigo enotnosti. Ničemur ne moremo ubežati in ničesar ne moremo preskočiti, a vendar potrebujemo um in pogum, da se bo veličina mesta tudi v prihodnosti pisala z zlatimi črkami - a ne na žalnih trakovih.

Veličina ljudi, ki smo si ta najlepši košček Slovenije izbrali za svoje domovanje, pa se ne meri v tem, kako smo koga onemogočili, ker je bil moj projekt pomembnejši kot njegov, veličina niti ni v tem, da smo politično bolj levi kot desni. Veličina vsakega naroda in kraja se meri v njegovi enotnosti, zmožnosti sobivanja in soustvarjanja in v njegovem skupnem pogledu na prihodnost.

Prepričana sem, da naša prihodnost ni ovita v pajčevino, da jo ne obletavajo zlovesče črne vešče, ampak, da se bodo z mladostno energijo iz zapredkov kmalu prikazali pisani metulji. Čas, narava in zgodovina so nam v roke potisnili platno in barve, da si metulje prihodnosti naslikamo po svojem okusu izbrati moramo le še barvo. In pri tem moramo seveda storiti vse, da nas po kakšnem nesrečnem naključju ne bi slučajno spet zaneslo in bi izbirali le med črno ali belo. In nenazadnje se spominjate praznikov svojega otroštva? Še vedno verjetno vonjate slovesno pogrnjeno mizo in toplino peči.

Prazniki so zato, da jih praznujemo s tistimi, ki jih imamo radi, da se pogovorimo, kako lepo nam je skupaj in kako se pogrešamo, ali da si nalijemo čistega vina če je potrebno tudi s pelinom in si povemo, kaj nas moti.

Lažje si bomo jutri pogledali v oči in plotovi bodo risali krajše sence.

Vsem prebivalcem KS mesta Kostanjevica na Krki želim ob prazniku veliko svežih moči in pametnih odločitev.

Melita Skušek

V Osnovni šoli Jožeta Gorjupa so ob krajevnem prazniku spet pripravili odličen kulturni program.

Foto: Jani Zakšek

KOCKA JE PADLA, pred nami je odločitev (ZA)

Samoupravna lokalna skupnost je posebej organizirana in pravno opredeljena skupnost ljudi na določenem teritoriju. Je torej lokalna skupnost, ki ima pravno določen položaj, s pravom določen krog pravic in obveznosti.

Kot sestavine pojma lokalne skupnosti so:

- dejstvo naselitve na določenem teritoriju;
- skupni interesi in potrebe oziroma skupne dejavnosti ljudi;
- zavest o pripadnosti skupnosti.

Samoupravna lokalna skupnost predstavlja posebno organizacijsko tvorbo, v okviru katere delujejo posebni organi z izvoljenimi predstavniki prebivalcev v njih. Označuje pa tudi pravico in sposobnost lokalnih oblasti, da na podlagi zakona urejajo in opravljajo bistveni del javnih zadev v lastni pristojnosti v interesu lokalnega prebivalstva. Lokalna samouprava torej:

- predstavlja način upravljanja javnih zadev,
- se dogaja v lokalni skupnosti,
- prebivalci skupnosti volijo organe oz. predstavnike,
- ima take pristojnosti, ki vplivajo na življenje in razvoj prebivalcev,
- ima z državnimi predpisi opredeljen status, kar vključuje tudi status osebe javnega prava,
- v zakonu opredeljene pristojnosti o odločanju o lastnih zadevah v lokalni skupnosti.

Temeljna samoupravna lokalna skupnost je OBČINA. Občina skrbi za uresničevanje in varovanje pravic in koristi svojih občanov v okviru svojih pristojnosti.

V okviru ustave in zakonov samostojno opravlja svoje zadeve in izvršuje naloge, ki so nanjo prenešene s področnimi zakoni ter naloge, ki jih s soglasjem občine prenese v občinsko pristojnost država, v nadaljevanju navajam samo nekatere naloge:

- upravlja z občinskim premoženjem,
- omogoča pogoje za gospodarski razvoj (za podjetništvo, za turizem in kmetijstvo)
- načrtuje prostorski razvoj,
- ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj,
- v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe,
- pospešuje službe socialnega varstva, predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide, ostarele,
- skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja,
- ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte,
- ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in kvaliteto življenja njenih prebivalcev,
- pospešuje vzgojno-izobraževalno, informacijsko-dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju,

Foto: Jani Zakšek

- pospešuje razvoj športa in rekreacije,
- pospešuje kulturno-umetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošno izobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju,
- gradi, vzdržuje in ureja lokalne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine, v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva,
- skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč,
- opravlja druge zadeve lokalnega pomena,
- določi organizacijo in način dela v vojni
- predpisuje lokalne davke
- sodeluje v stalni konferenci slovenskih lokalnih skupnosti, v svetu evropskih občin in regij,
- sodeluje s tujimi partnerskimi in drugimi občinami na področju kulture, gospodarstva, sociale in športa,
- sodeluje v programih Evropske unije

Organi občine so občinski svet, župan in nadzorni odbor. Občinski svet je najvišji organ odločanja v občini. Občina ima občinsko upravo kot občinski organ, ki v skladu z zakonom, statutom in splošnimi akti občine izvaja upravne naloge iz občinske pristojnosti, odloča o upravnih stvareh na prvi stopnji, opravlja inšpekcijske naloge in naloge občinskega redarstva oziroma drugih služb nadzora ter strokovna, organizacijska in administrativna opravila za občinske organe. Organe občinske uprave na predlog župana ustanovi občinski svet z odlokom, s katerim določi tudi njihovo notranjo organizacijo in delovno področje. Delovno področje občinske uprave je zelo široko, sama notranja organizacija pa se lahko oblikuje glede na področje dela.

V nadaljevanju so opredeljene naloge iz različnih področij, ki sem jih prosto oblikoval samo za ponazoritev, in sicer:

služba za opravljanje nalog na področju financ in gospodarstva

- izdelava proračuna, zaključnega računa in izvedba izvrševanja proračuna,
- finančno materialno poslovanje občine,
- računovodstvo, knjigovodstvo in obračun plač ter nadomestil,

občino Kostanjevica na Krki

- sestavljanje in vodenje premoženjske bilance,
- pospeševanje razvoja gospodarskih dejavnosti (turizem, obrt, podjetništvo in kmetijstvo),
- določanje pogojev za opravljanje obrti, gostinstva in podjetništva,
- organiziranje izvajanja javne službe varstva živali,
- izdelovanje predlogov za uvedbo občinskih davkov in taks,
- spremljanje in analiziranje gospodarstva v občini,
- spremljanje uradnih objav, razpisov in natečajev za pridobitev sredstev s področja gospodarstva,
- planiranje in nadzor nad porabo proračunskih sredstev s svojega delovnega področja in področja prihodkov občine,
- vodenje javnih naročil s področja oddelka,
- vodenje upravnih postopkov,

služba za opravljanje nalog na področju družbenih dejavnosti

- pripravljane in uresničevanje aktov občine v zvezi z ustanoviteljstvom javnih zavodov na področju zdravstva, otroškega varstva, varstva predšolskih otrok, osnovnega šolstva, kulture, športa in rekreacije ter socialnega skrbstva,
- pripravljane, uresničevanje in pospeševanje programov razvoja zdravstva, otroškega varstva, varstva predšolskih otrok, osnovnega šolstva, kulture, športa in rekreacije ter socialnega skrbstva,
- delo z mladimi,
- pripravljane in financiranje programov javnih del,
- organizira zdravstveno zavarovanje občanov za primer brezposelnosti,
- spremljanje uradnih objav, razpisov in natečajev za pridobitev sredstev s področja družbenih dejavnosti,
- izvajanje investicij na področju zdravstva, šolstva, otroškega varstva, kulture, športa in rekreacije ter socialnega skrbstva,
- planiranje in nadzor nad porabo proračunskih sredstev s svojega delovnega področja
- vodenje javnih naročil s področja oddelka,
- vodenje upravnih postopkov,

za opravljanje nalog na področju prostora in varstvo okolja za gospodarjenje z zemljišči in premoženjske zadeve

- urbanistično planiranje in načrtovanje,
- vodenje prostorskih katastrov občine,
- pripravljane strokovnih podlag in organiziranje sprejemanja prostorskega plana občine in prostorskih izvedbenih aktov,
- nudenje strokovne pomoči pravnim in fizičnim osebam pri urejanju prostora,
- pripravljane in izvajanje ukrepov v varstvu okolja,
- spremljanje uradnih objav, razpisov in natečajev za pridobitev sredstev z delovnega področja oddelka,
- ugotavljanje javnega interesa za pridobivanje zemljišč za potrebe občine,
- planiranje in nadzor nad porabo proračunskih

- sredstev s svojega delovnega področja,
- gospodarjenje s stavbnimi zemljišči:
  - pridobivanje, prodaja, menjava in oddajanje zemljišč za gradnjo ter opremljanje stavbnih zemljišč,
  - obračunavanje komunalnih prispevkov,
  - izdelovanje podlag za obračun nadomestil za uporabo stavbnega zemljišča,
  - organiziranje vzdrževanja objektov, opreme in inventarja, ki je v lasti občine,
  - skrb za zavarovanje premoženja in nepremičnega premoženja občine,
  - požarna varnost ter zaščita in reševanje,
  - organiziranje pomoči občanom ob nesrečah,
  - skrb in nadzor nad vzdrževanjem objektov in osnovnih sredstev, ki so v lasti občine in z njimi neposredno upravlja občina,
  - pripravljane strokovnih podlag za organizirano stanovanjsko gradnjo in reševanje stanovanjskih problemov,
  - vodenje upravnih postopkov,

Foto: Jani Zakšek

za naloge na področju komunalnih zadev

- organiziranje izvajanja gospodarskih javnih služb: vzdrževanje javnih cest in javnih poti, javna snaga in čiščenje javnih površin ter javne sanitarije, urejanje javnih parkirišč, plakatiranje
- nadzor nad izvajanjem gospodarskih javnih služb, ki jih izvajajo javna podjetja in koncesionarji,
- urejanje prometa v občini,
- urejanje javne komunalne opreme,
- odmera komunalnih taks,
- vodenje javnih naročil s področja oddelka,
- vodenje upravnih postopkov,
- gradnja, vzdrževanje in urejanje objektov kolektivne komunalne rabe,
- spremljanje uradnih objav, razpisov in natečajev za pridobitev sredstev iz delovnega področja,
- pripravljane gradiv za občinski svet in njegova delovna telesa s svojega delovnega področja.

Poudariti je potrebno nekaj javnopravnih odločanj služb, s katerimi se občani najpogosteje srečujejo: lokacijska informacija za gradnjo, lokacijska informacija o namenski rabi zemljišča, mnenja in smernice k prostorskim aktom, izdajanje soglasij h gradnjam ter drugo.

Andrej Božič

Naloge krajevnih skupnosti

Krajevne skupnosti imajo status pravne osebe javnega prava in opravljajo naloge iz pristojnosti občine, ki se pretežno nanašajo na prebivalce krajevne skupnosti.

Občani v krajevni skupnosti uresničujejo svoje skupne interese in potrebe tako, da preko svojih organov in v sodelovanju z občinskimi organi in službami :

- sprejema temeljne akte za svoje delovanje,
- sprejema proračun in zaključni račun proračuna krajevne skupnosti,
- sprejema kratkoročni in dolgoročni program investicij in razvoja krajevne skupnosti ter z njim seznanio občino,
- pripravlja razvojne smernice uporabe prostora,
- pripravlja programe komunalne ureditve ter proučuje možnosti lokacij za objekte javnega in komunalnega standarda in s tem v zvezi predlaga ukrepe oz. daje ustrezne predloge občini,
- predlaga občini prednostno gradnjo in vzdrževanje lokalnih cest,
- vzpodbuja razvoj gospodarskih dejavnosti,
- skrbi za urejen videz svojih naselij ter občini predlaga ustrezne ukrepe,
- sodeluje pri vzdrževanju čistoče in videza javnih nasadov, zelenic, igrišč in nezazidanih površin,
- daje mnenje h gradnjam in drugim posegom v prostor na območju krajevne skupnosti,

- daje mnenje o opravljanju dejavnosti v naseljih, če dejavnosti močno motijo okolico ali so ekološko sporne,
- spodbuja delovanje društev, klubov in drugih organizacij na svojem območju,
- organizira sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi in drugimi javnimi zavodi na svojem območju,
- skrbi za kulturno in športno življenje ter rekreacijo,
- skrbi za varovanje narave in naravne ter kulturne dediščine na svojem območju,
- za zadovoljevanje potreb svojih občanov razpisuje referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka,
- opravlja prenesene naloge iz občinske pristojnosti, če se tako dogovorita krajevna skupnost in občina in če občina za ta namen zagotovi ustrezna sredstva,
- opravlja dejavnosti na podlagi dodeljene koncesije,
- ureja tudi druge zadeve krajevnega pomena glede na njihove posebnosti, v kolikor niso v nasprotju s statutom občine.

Seveda je v večji meri izvajanje nalog iz pristojnosti krajevnih skupnosti odvisno od umestitve posameznih projektov oz. zagotovitev finančnih virov v občinskem proračunu za posamezno leto.

Krajevne skupnosti ne izvajajo javnopravnih odločanj oziroma samo tiste, ki so prenesene s strani občine.

Andrej Božič

ANKETA

V mesecu decembru je uredniški odbor pripravil anketo, v kateri smo nekatere krajanje vprašali, kakšno je njihovo mnenje glede pobude za novo občino in kakšna so njihova pričakovanja. Vsem sodelujočim se za odgovore zahvaljujemo!

Janez Polovič, Globočice

Slabše kot je, vsekakor ne more biti, čeprav smo veliko tržnih priložnosti že zamudili več kot deset let nazaj, ko je bila prva priložnost, da postanemo občina. V prvi vrsti bo potrebno na mesto župana postaviti osebo, ki bo delo občanom in ne bo im Pričakujem tudi, da se bo v nekaj letih uredila infrastruktura. Konkretno mislim na obvoznico, novo šolsko igrišče oziroma stadion, poskrbeti bo potrebno tudi za boljše vzdrževanje cest tako v letnem kot v zimskem času.

Nujno bo povezati industrijo, ki je še ostala v Kostanjevici, z naravnimi lepotami, ki jih ponuja Kostanjevica. Mislim, da lahko delujemo uspešno, toda vse ne bo odvisno od vodilnega

človeka, delovati bomo morali kot tim in vsak občan bo moral prispevati svoje.

Milan Kuplenik, Kostanjevica na Krki

Če pomislim na mojo lokalno zavest, sem vsekakor »za«. Še bolj sem bil »za« na prvem referendumu in takrat me je zelo žalostilo, da vodstvo KS ni storilo nič oziroma je bilo celo malo proti ustanovitvi lastne občine. Kljub temu mislim, da poti nazaj več ni, saj bi bila sedaj že kar velika sramota, če bi morali spet skesano »prijokali« nazaj v Krško.

Moti pa me, da se ne moremo kljub majhnosti predhodno dogovoriti o takih korakih. KS nas je postavila pred dejstvo s svojo pobudo, čeprav

ne bi bil problem sklicati zbora že pred oddajo iniciative. Upam, da bo nova občina odpravila to zaplankanost in ustvarila vzdušje, da se bomo v Kostanjevici znali pogovarjati, še bolj pa poslušati. To bi moral biti prvi korak novoizvoljenega občinskega vodstva, ker je po mojem mnenju to temelj do rešitve mnogih nadaljnjih problemov.

Anton Gubenšek, direktor Resistec&CO.k.d.

Na vprašanje odgovarjam predvsem kot gospodarstvenik in direktor družb Krah RWI v Sloveniji. Menim, da je z vidika lažjega uresničevanja pravic krajanov Kostanjevica na Krki oziroma bodočih občanov pobuda seveda

utemeljena. Kot gospodarstvenik pa se ne morem izogniti tudi drugačnemu razmišljanju. Vsako drobljenje povečuje stroške, zmanjšuje sinergijske učinke ter slabi pogajalsko moč. Občine vodijo ljudje in nedvomno se bodo krajanje Kostanjevice morali ob odločanju za samostojno občino vprašati, ali imajo primerne ljudi za vodenje občine in ali je vodenje zaupati tistim, ki v sedanji občini Krško iz takšnih ali drugačnih razlogov niso uspeli uveljaviti svoje volje.

vica na Krki bolj skrbela za izgled mesta in okoliških vasi, da bo zagotovila več gradbenih parcel, rešila problem obrtne cone in kot predsednik Pihalnega orkestra Kostanjevica na Krki upam, da bi z njeno pomočjo lažje prišli do svojih prostorov, do glasbene šole in s tem še do boljšega pihalnega orkestra, ki bi bil občini v ponos.

Mateja Jurečič, Črneča vas
Podpiram predlog izločitve KS Kostanjevica na Krki iz občine Krško in ustanovitev samostojne občine.

26. junija 1932 je bil blagoslovljen novi prapor meščanske garde

Kakšnih posebnih pričakovanj glede tega nimamo. Za naše družbe, ki nastopajo na globalnem trgu in v globalni konkurenci, so nedvomno pomembnejši vplivi tečajnih razlik ameriškega dolarja v primerjavi z evrom ali dogajanja na Daljnem vzhodu od dogajanj v bližnji okolici. Seveda pa pričakujemo, da bosta sedanja ali nova občina skupaj z državo zagotavljali primerljivo infrastrukturo in sistem izobraževanja.

Borut Baznik, Kostanjevica na Krki
Sem za ustanovitev nove občine Kostanjevica na Krki. Mislim, da bo občina Kostanjevica na Krki znala bolje določiti potrebe in prioritete na njenem ozemlju, kot pa je bilo to do sedaj, ko so o Kostanjevici na Krki in okoliških vaseh odločali svetniki s Senovega, Krškega, Rake. Pričakujem, da bo občina Kostanje-

Pričakujem hitrejši in učinkovitejši gospodarski in kulturni razvoj našega območja, ki naj bi se usmeril predvsem v turizem, kjer ima še precej neizkoriščenih možnosti. Menim, da je to zadnji vlak, na katerega moramo krajanje vstopiti.

Božiček

Pozdravljam krajevne svetnike, ki so zbrali toliko poguma in vnovič oddali zahtevo za samostojno občino Kostanjevica na Krki. Žal mi je, da pobuda, ki je bila dana leta 1992, ni uspela. Upam, da bodo krajanje, ki vidijo primer uspešne občine Šentjernej, zbrali dovolj poguma in modrosti in glasovali ZA.

V naše prelepe kraje je treba pripeljati zrele in odgovorne investitorje, ki bodo znali izkoristiti potencialne, ki jih naši kraji imajo. Pričakujem tudi, da bodo krajanje znali izbrati sposobno vodstvo nove

občine, ki naj bi skrbelo, da bi se uravnoteženo razvijalo celotno območje. Na koncu koncev bo bogata občina zagotovila več daril za naše najmlajše.

Vili Punčuh, Kostanjevica na Krki
V skladu z zakonom imamo vse pogoje, da postanemo samostojna občina.

Zaživeti v novi lokalni samoupravi, ki bi se na geografsko zaokroženem območju povezovala z drugimi sorodnimi krajevnimi skupnostmi ali občinami v večje celote in prinesla občanom odgovornost za danes in jutri, je potreba, želja in vrednota.

Strokovno in sposobno vodstvo občine naj bi usmerjal splošno razgledan župan. Občinski svet naj bi štel 6 članov. Samo sposobno vodstvo in aktivni krajanje bodo znali izkoristiti vse priložnosti in potencialne, ki jih naša krajevna skupnost, nova občina, ima.

Ladko Petretič,

Kostanjevica na Krki

Skrajni čas je, da postanemo samostojna občina. Pričakujem, da se bodo krajanje udeležili referendumu v čim večjem številu in da bo soglasje za občino čim višje.

Naša Kostanjevica na Krki ima velike možnosti za gospodarski razvoj. V njeni pristojnosti je tudi, da razpolaga s svojo zemljo, kar je danes zelo pomembno. Od novega vodstva pričakujem, da se bo ukvarjalo predvsem z gospodarstvom in manj s politiko ter znalo določiti prioritete razvoja: izgradnjo obvoznice, obrtne cone, izrabo termalne vode, pridobiti nove investitorje in urediti kraj privlačen za nove priseljence.

Našo občino bo treba razvijati uravnoteženo in delovati po načelu vsi za enega, eden za vse. Brez truda vseh krajanov ne bo razvoja.

Nataša Unetič Tomše,

Kostanjevica na Krki

Občina da, če je to volja krajanov. Moramo pa se zavedati sprememb, ki jih nova občina prinaša, predvsem na področju pridobivanja sredstev, ki so osnova za uresničitev ciljev.

Želim si predvsem sprememb na boljše. Pričakujem veliko trdega in odgovornega dela od ljudi, ki bodo vodili novo občino in bodo imeli jasno ekonomsko vizijo prihodnosti nove občine s konkretnimi načrti uresničitve.

*Roman Škrjanc,
Kostanjevica na Krki*

Načeloma podpiram ustanovitev nove občine Kostanjevica na Krki. Potrebno je preučiti pozitivne in negativne elemente ter jih predstaviti vsem krajanom krajevnosti skupnosti Kostanjevica na Krki.

Menim, da bo z gospodarskega vidika delovanje v novonastali občini Kostanjevica na Krki vsaj v začetni fazi nekoliko težavnejše, dolgoročno gledano pa pričakujem boljši, hitrejši in kvalitetnejši gospodarski, kulturni in turistični razvoj, aktiviranje termalne vode, zaživitve obrtne cone, ureditev zazidalnega načrta in druge aktivnosti, ki jih načrtujemo že več let. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na področje kmetijske dejavnosti in projekte s področja kmetijstva, razvoj na področju zelenjadarstva v povezavi s termalno vodo ter ogrevanjem z biomaso.

Seveda pa bo delovanje nove občine vsaj v začetnih letih močno odvisno od vodstva občine, ocenjujem pa, da bi morala biti funkcija župana profesionalna.

Že leta 1994 bi se morali opredeliti za samostojno pot in tako bi danes bili samostojna občina, imeli bi obvoznico in še marsikaj, sedaj pa bomo morali še kar nekaj časa čakati na realizacijo posameznih, nujno potrebnih aktivnosti.

*Gregor Jordan,
Dobrava pri Kostanjevici*

Če bi se odločili za občino leta 1992, bi bilo mogoče bolje. Ne razumem, zakaj sedaj imeti občino, če pa imamo vse, kar je "kostanjeviškega", v Krškem (Labod, cvicek,...).

Trenutno se ravno ne morem opredeliti ali ZA ali PROTI občini. Vsi nekaj govorijo, manjkajo pa konkretne informacije. Odločil bi se na podlagi finančnega stanja oziro-

ma prikaza, s kolikšnim denarjem bomo razpolagali. Kako bo s nami, mladimi?

V bistvu je bi bilo v redu, če bi imeli svojo občino, saj na tak način pridemo do več sredstev, postavlja pa se vprašanje ustreznih kadrov oziroma izkušenj. Za izkušnje pa je potreben čas, kar bi lahko pomenilo določen zastoj v razvoju. Problematična se mi zdijo tudi prizadevanja posameznikov za občino, saj se zdi, da jim gre zgolj za lastne interese.

Mi smo vseeno v obdobju nekakšnega združevanja in ne zmanjševanja. Zanimivo je tudi vprašanje kmetijstva v novi občini. Kako motivirati mlade? Kako bo s turizmom? Kaj prepričati ljudi, da bodo več naredili za sam kraj, in da bi se končno začeli zavedati vseh prednosti, ki nam jih ponujajo narava in naravne lepote?

*Lucija Kuntarič,
Kostanjevica na Krki*

Priznam, da premalo poznam prednosti in pomanjkljivosti nastanka nove občine. Do sedaj sem se s tem vprašanjem premalo ukvarjala. Se mi pa misel, da bi škarje in platno vzeli v svoje roke, zdi zelo zanimiva in optimistična. Seveda, kaj bomo s platnom počeli in kako bomo s škarjami rezali, pa je najbolj odvisno od sposobnosti, izkušenosti in poštenosti ljudi, ki bodo na vodilnih mestih in od vseh nas in naše volje, da bomo enotno in odgovorno pristopili k nalogam. Naša občina zato, ker verjamem, da si vsaka dobra ideja zasluži priložnost za uresničitev. Pričakujem boljše materialne in duhovne možnosti za razvoj vseh krajanov. Boljšo povezanost ljudi med seboj, več medsebojnega razumevanja in sodelovanja.

ZAKAJ SI MNOGI ŽELIMO LASTNO OBČINO?

Takoj, ko sem zasledil novico, da je svet Krajevnosti skupnosti v septembru 2005 sprejel pobudo za ustanovitev občine Kostanjevica na Krki, sem pomislil, da so naši svetniki znova našli dovolj zanosa in volje, da predlagajo nekaj, kar je naš kraj in naša krajevna skupnost izgubila pred 50. leti.

Kostanjevica na Krki ni mesto od včeraj, saj je staro več kot 750 let. Gotovo smo bili vsi ponosni, ko smo praznovali 750 let našega mesta. Gotovo se spomnite, da so nam očitali, da smo porabili preveč za praznovanje in še kaj. Da, res je bilo potrebno kar nekaj sredstev, da se, primerno obletnici, praznovanje obeleži na nivoju mesta, ki je eno najstarejših in tudi naše najmanjše slovensko mesto. Žalostno pa je, da smo morali za praznovanje prositi od skoraj povsod kot uboge revne pare. Povem vam, da je marsikateri ponos trpel, predvsem takrat, ko so nam dodeljevali denar tisti, ki zanj ne delajo pol toliko kot mi.

Te dni sem v uglednem regionalnem časopisu prebral izjavo župana občine Krško, g. Bogoviča, kako bomo v naslednjem letu dobili obvoznico, pa pločnike, pa obrtno cono in kaj še vse in da naj ne zganjamo cirkusa okoli lastne občine. Saj nismo otroci, da ne bi vedeli, da tisto, kar se nam obljublja že 15-20 let ne more biti izpolnjeno kar tako - čez noč in seveda sedaj, ko želimo »na svoje«. V istem članku je župan izjavil, da predlagajo lastno občino v Kostanjevici »isti« ljudje kot pred leti in da naj ne pričakujejo politične podpore. Veste, kaj vam povem. Napisal bom, da je žalostno, čeprav bi zelo rad uporabil kakšen krepki izraz, da je že skoraj nespodobno, da nam niti en naš posavski poslanec v 15. letih naše države ni dal niti malo podpore za našo pobudo o lastni občini. Nekateri, ki so nam dobro znani, so na vse načine ovirali ustanovitev občine Kostanjevica na Krki, tudi zato, ker sami niso zmogli doseči tega cilja.

Drugje in drugim smo bolj pri srcu, ker nas ne gledajo skozi očala denarja, ki ga za naš kraj tako ali tako skoraj nič ne dobimo.. V Šentjerneju, Novem mestu, Ljubljani in še marsikje nas spoštujejo in nam želijo samostojnosti in napredka.

Prede n napišem še kaj o različnih argumentih za lastno občino, bom podal še nekaj misli. Vsak kraj se želi razvijati, vsaka vas si to želi, vsak zaselek. Pa saj

ljudje ne prosijo in tudi ne marajo pomoči, kadar lahko sami kaj storijo. Mi v Kostanjevici na Krki smo naveličani čakati priložnosti in na »velike obljube« več ne nasedamo.

Po 50. letih čakanja nam je dovolj moledovanja za drobtine. Prepričan sem, da 750 let staro mesto zasluži novo priložnost. Predvsem mladim, ki prihajajo, moramo dati zagon in ideje, sicer bodo odšli proti Novemu mestu in naprej proti Ljubljani.

Če pogledam samo zadnjih petindvajset let, ko spremljam življenje v naši Kostanjevici na Krki in okoliških vaseh in primerjam dogajanja v Krškem, Šentjerneju, Škocjanu, Novemu mestu, česa se spomnim? Pred četrto stoletja si iz Kostanjevice hitreje prišel z avtom v Krško, kot pa dobil telefonsko zvezo. In če domači ljudje ne bi vložili veliko časa in lastnega denarja, se stvar ne bi premaknila, pri tem pa ni bilo nobenih velikih občinskih dejanj.

Se spomnite elektrike? Vsak dan jo je zmanjkalo vsaj enkrat in to je trajalo skoraj dve desetletji. Pa se je kdo na občini kaj zganil? Pred petnajstimi leti sem izračunal, da nas stanejo takšni zastoji v Kostanjevici približno 250.000 takratnih DEM letno, kajti veliko časa so stali stroji in računalniki. Danes je to bolje, ker smo skoraj

Konec novembra je reka Krka močno narasla in zalila del mestnega jedra. Foto: Jani Zakšek

kričali nad delavci elektro podjetja, ki so se za vsak izpad izgovarjali, da »ptiči« sedajo na žice in povzročajo kratke stike. Če bi se takšni izpadi elektrike dogajali v Krškem, bi pol elektro podjetja letelo proti Zagrebu in še dlje.

In ceste, o to je zgodba za sladokusce! Ko se pripelješ v zimskem času iz brežiške ali šentjernejske smeri, takoj veš, kje je domača občina. Sramota je, da še danes nimajo nekatere vasi asfalta vsaj do prve hiše. Do Koprivnika ne bo ceste še nadaljnjih sto let, če bomo čakali na druge.

Obvoznico bodo naredili takrat, ko bo občini zmanjkalo drugih programov. Če ne bomo vzeli stvari v svoje roke in udarili enkrat po mizi, da ne moremo dovoliti, da nam težki tovornjaki uničujejo mostove in ceste, ker ne morejo voziti po cesti, ki bi bila za njih primerna, to je po obvoznici, ne bo nič! Zaman vsa obnova mestnega jedra, če bodo težki tovornjaki vozili tam, kjer za njih ni mesta.

Obnova mestnega jedra je bila izvedena, sicer bi bil kraj že čisto sesut. Kaj sedaj? Poglejte, koliko kamna je že

počenega, na koliko mestih ga že manjka! Sedaj, ko govorimo o lastni občini, bodo prizadevanja za vzdrževanje še slabša. Poglejte mostove. Do popravil prihaja, ko deske štrlijo navzgor in veliko sreče imamo, da se ni že zgodila kakšna večja nesreča.

Že dalj časa moledujemo za pločnik do zdravstvenega doma, za ureditev Prekope in tako dalje. Dovolj je moledovanja.

V času pisanja tega prispevka so nam zaprli še most čez Krko v smeri proti Novemu mestu. Sedaj moramo 10 ali 20 km okoli, da pridemo čez Krko.

V vseh večjih krajih v naši sosesčini so se odprle obrtne cone, da lahko zasebniki postavijo kakšno delavnico. Kaj pa pri nas? Z dvema ali tremi svetlimi izjemami, ko so zasebniki zastavili ves svoj denar in čas, nikomur nikakor ne uspe izboriti vsaj spodobne parcele, da bi zgradil delavnico ali kaj več. To pa zato, ker se fantom na občini, ki odločajo o razvoju gospodarstva, milo rečeno »kreše« za Kostanjevico na Krki. Sicer vedno obljublajo, da bo kmalu in da naj ne bomo nestrpni, pa vendar krški občinski svetniki in naši domači trije ne naredijo praktično nič, da bi beseda meso postala. Slišati je, da se mnogi bojijo za svoje službe, do katerih so se prebili po politični liniji in da je lobiranje vse težje in težje.

Kako je z gradbenimi parcelami? Ni jih, ker politični lobisti in tudi občinski svetniki, še niso pokupili najbolj zanimivih parcel, da bi potem predlagali ustrezno urbanistično ureditev in potem mastno zaslužili. S temi besedami sem gotovo stopil na kakšen boleč žulj, vendar enkrat je treba povedati, da tako ne gre več. Če kdo želi za kraj kaj narediti, naj pri tem v prvi vrsti ne išče lastnih koristi.

Poglejte trgovine! Pred leti si lahko v Kostanjevici kupil tudi gumbe in elastiko in čevlje in še kaj. A danes? Ker nimamo, kar ponovno omenjam, urbanistične ureditve, še to, kar je, nazaduje in počasi umira.

Napočil je čas, ko si drug drugemu moramo pošteno in jasno povedati, da želimo svojo občino.

Zakaj si jo želim jaz? Zato, ker bi rad sodeloval pri razvoju kraja in ne pri umiranju podjetništva in trgovine. Zato, ker so mi vasi, Gorjanci, Krka, naši, še dokaj čisti potoki, naše staro mesto, v več kot petindvajsetih letih, kar tu živim, zares zlezli globoko pod kožo. Zato, ker me boli, ker nas mnogi obravnavajo kot enoletnega otroka in vsakič, ko postavimo svoj zakaj, dobimo »ne« in počakaj, da odrasteš. Zato, ker poznam v naši sredi kar veliko posameznikov, ki mislijo podobno kot jaz in so pripravljeni zavihati rokave in postoriti, kar naša občina ni zmogla v petdesetih letih.

Ne bom rekel, da sedanji svetniki Sveta KS Kostanjevica niso delavni. So in vsa pohvala jim gre, da je projekt naše občine spet živ in postaja vse večji in jasnejši.

Zaključil bom ta prispevek s tem, da ni do sedaj še nobena občina propadla in da tudi mi ne bomo. Vsak kraj, ki je pridobil status občine, se je razvil, ljudje pa so pridobili mnogo, predvsem na samozavesti in pripadnosti kraju.

Iz krške občine ne bomo nič odnesli. Želimo ostati dobri prijatelji, želimo pa tudi, da nam želijo, kar želijo sebi.

Franc Curhalek

Toplica pri kapeli sv. Lovrenca

Skopa srednjeveška topografija našega kraja je abstraktna. Na naš današnji mentalni zemljevid je skoraj nemogoče vrisati kraje in njihove lastnosti, kot nam jih sporočajo srednjeveške listine. Osrednji dokument je seveda druga ustanovna listina samostana Device Marije na studencu iz leta 1249, izdal jo je vojvoda Bernard Spanheim v šentpavelskem samostanu, ki nas tako močno zaposluje z iskanjem lokacije kapele sv. Lovrenca. Vojvoda Bernard je namreč ustanovil samostan v dolini Toplica pri "njihovi" kapeli sv. Lovrenca. Te doline si nisem znal predstavljati, tu je vendar samo velika dolina Krke in nič takšnega, kar bi lahko v daljnem Šentpavlu na Koroškem vojvoda označil kot dolino.

..... Vojvoda Bernard je po dolgi ježi razjahal na Raki, v kraju, kjer je sto let poprej njegov soimenjak Bernard I. postavil svojega ministeriala v upravo novopridobljene posesti, naročil postaviti kapelo v duhovno oporo priseljencem in novim podložnikom in jo posvetil sv. Lovrencu. Za hribom je šumela Sava, ki je ločevala posest od ozemlja Salzburške nadškofije, kjer so Spanheimi imeli precej besede pri umeščanju nadškofov. Brestaniški grad je varoval vstop v dolino s panonske ravnice. Z nadškofijo je imel razčiščene posle. Lahko se je zanesel če ne na zaveznika, vsaj na predvidljivega sosedu. Ampak nekoliko zahodno so se vsiljevali Višnjegorski. Preko Kronovega so silili na desni breg Krke in dlje proti hribovju. Dolina od Škocjana proti Mokronogu je bila že davno poseljena. Obilo plodne zemlje v razmeroma lahko prehodnih krajih je obetalo žitnega pridelka in po pobočjih gričev so se že raztezali vinogradi s trtami ob kostanjevem kolovju, štrlečem kot ježeve bodice v zgodnji pomladi, ko se je trta pripravljala k cvetju. Koroško in savinjsko posest je vojvoda Bernard povezal s pokrajino ob spodnji Krki v enotno knežje ozemlje, ko so Turjaški, Svibenski in Mokronoški postali njegovi ministeriali. Utrditi je bilo treba južno mejo.

Naslednje jutro je vojvoda vstal že dobro dolgo po sončnem vzhodu. Dan je bil jasen in na prisojnih legah, kamor se je uprlo pomladno sonce, prijeten. Zastrmel se je v ravnico pod seboj, v brezbrežno morje hrastovih krošenj, ki so zardevale v napetem popju prebujajočih se Valentinovih sokov. Sedel je na zložljiv kuruluski stol in se zamislil. Pogled mu je splaval v senco temnega pobočja hribov na drugi strani, pobočja ki se je igrivo umikalo še dalj v daljavo, se kot mogočen okop ukrivilo nazaj in planilo proti vzhodu. "Kakšna nenavadna in prečudno lepa dolina!" je pomislil sam pri sebi. Umaknjena pod hribe se je privila njihovem podnožju. Na vzhodni strani jo je branila trdnjava Landestrost, ki se je dvigala na stožcu nad Krko in nadzirala neumorni brod v nenehnem teku med bregovoma. Tod je bilo treba pripeljati vsakovrstnega blaga za oskrbo kmetov in vojakov, ki so krčili gozd v hribih in orali ledino. Zadaj, za obzorjem na jugu, je ukazal postaviti utrdbo Siecherste in, da bi branila dolino pred vsiljivci

pred vsiljivci onstran hribovja. Bliže na sedlu pod Osunjsko goro je že dvigal stolp.

Bernard je bil sklical svoje ministeriale in dušne pastirje v Kostanjevico, da bi se dogovorili o organizaciji gospodarstva in obrambe, ki bo utrdila Toplico in okoliške hribe. Osnovna eksistenčna sredstva je kraj že zagotavljal, imel pa je lepe možnosti za ustvarjanje presežkov za trg. Treba je samo pravih prijemov in spremenil bo to deželo v cvetoči vrt. Pristopil je njegov herold rekoč: "Vojvoda, gospodje se zbirajo doli v Kostanjevici. Dobro uro je že imava do tja. Na pot moramo." Veselega obraza se je Bernard dvignil. V mislih je imel še vedno pred očmi podobo obilja onstran gozdne širjave. Z oklepom se mu ni bilo treba obremenjevati. Kraji so bili varni. Nobene resne zunanje pretnje, napetemu vrvežu po krčevinah, v kamnolomih, v gozdovih in na svežih njivah pa so se še razbojniki ogibali.

V rahlem drncu se je vojvoda pognal za predhodnico s heroldom in raškim kapitanom ob strani. Sledilo je deset konjenikov v lahki opravi. Doli v ravnini so zavili v gozd in v dobre četrt ure pod Hrvaškim brodom prišli na plano na Čistem bregu. Širok pas vsako stran Krke je bil izkrčen navzgor proti freisinškemu trgu Gutenwerth, ki ga je v daljavi označeval bel dim iz hišnih ognjišč, in navzdol proti Kostanjevici. Tja so se napotili ob reki po terenu mehke od pomladne povodnji, ki je na polegli travi obkrških lok pustila tanke plasti blata. Preden so prebredli Lokavec, je Bernard za hip postal. V vodi je vse gibalo ter tu in tam je svetlo gladino predrla plavut, da bi hip nato spet izginila s površja. "Ščuke se drstijo," je pojasnil kapitan. "Še dan, dva bodo takole silile v gozdna

močvirja, nato pa bodo čez noč izginile brez sledu. Te dni tamle v Koprivniku in na Malencah živijo samo od rib in ko ščuke izginejo, pridejo raki na mizo. Morali bi videti kakšne pošasti znajo vaščani potegniti na suho!"

Slabo miljo nižje jih je s cizeljske utrdbe od daleč pozdravila staža. Razmeroma nizka zemljinska gradnja je bila obdana s palisadami in z večje postavljenimi konjeničnimi ovirami. Na tem mestu se je gozd povsem približal reki. "So vedno tako pozorni ali samo kadar

pričakujejo obiskovalce?!" je retorično vprašal Vojvoda Bernard. "Utrdba spada k Ostrogu onstran reke in dalje malo proti desni je Prekopa«, je pojasnil stotnik. Ostroški ministerial jo vzdržuje in skrbi za red in disciplino. Zanesite se nanje, boljših zlepa ne boste dobili," je pojasnil kapitan. Nato so pognali v galop. Kmalu so ugledali cerkveni stolp grajske cerkve na otoku s piramidasto konico, po koroško prišiljeno in pokrito škodlami, nato še veliko cerkveno streho in za njo obris grajskega poslopja.. Iz stolpa jih je pozdravil zvon. Meščani so jih pričakovali že na ozkem mostu in ob lesenem stolpu, pod katerim so prestopili na otok.

Cerkev je bila utrjena z zunanjim nasipom, potegnjenim od razcepa do sotočja Krke po vsej dolžini prekopa, s katerim so pred sto in več leti začeli ustvarjati otok. Izkop so porabili za dvig otoka, da bi vsakoletne visoke vode ne ogrožale hiš. Cerkev in grad sta bila od naselbine ločena z jarkom. Konjska kopita so votlo zatopotala čez kratek dvizni most pred gradom. Kostanjeviški kapitan z oddelkom suličarjev, ministeriali Ulrik Kostanjeviški s trdnjave na Starem gradu, brat Henrik z Ostroga, Studene, Konrad iz Žumberka, Mokronoga, duhovniki iz Šentjerneja, Svetega Križa, Čateža, Rake in Leskovca in mestni sodnik z mestnimi svetniki so jih pričakali v špalirju pred vhodom. Vojvoda ni izgubljal časa. Razjahal je, sprejel poklone svojih vazalov in duhovščine in se napotil za Ulrikom Kostanjeviškim v palacij, spremstvo pa se je usulo za njim.

V prostorni, a preprosti dvorani z enostavnim lesnim stropom in kaminoma ob krajših stenah, so se odpirala štiridelna arkadna okna proti jugu in proti severu. Sredi jasnega dne je bilo v dvorani dovolj svetlobe. Sredi dvorane je stala dolga miza, pokrita z velikim pergamentnim zemljevidom. Ulrik je vojvodo povedel k zemljevidu, spremstvo pa je obstopilo mizo. "Vaša visokost, tu je zarisana posest vaše vojvodine okrog doline Toplica. Gozdove v hribih pospešeno krčimo in naše prednje straže so dosegle južna pobočja Gore. Tam smo naleteli na Ogre, ki gozdove krčijo od juga. O meji smo se načelno sporazumeli in se doslej izogibali

spopadom, vendar je treba mejo utrditi. Žumberška trdnjava že ima obzidje in obrambne stolpe, za udobje bomo poskrbeli pozneje. Posadka osemdesetih suličarjev in lokostrelcev je stalno nastanjena v njej. Njihove družine so dobile zemljo za sprotno oskrbo v neposredni bližini. Pšenica na tej višini slabo uspeva, pridelajo pa lahko dosti rži. Proti vzhodu se vzpetina spušča v podaljšano sedlo. Tam je prehod proti Toplici najenostavnejši. Nad Sušico smo postavili stolp za opazovanje, vendar pa je treba tudi tu napraviti vsaj še eno zaporo. Pravo mesto bi bilo nad skalno steno nad izvirom Studene. Na zahodu smo dostop zaprli z dvema utrjenima vasema - Prekopo in Ostrogom. Od tam lahko

branim ožino med gozdnatim hribom Tičnice in Krko, na drugi strani pa dostop proti Kostanjevici zapira utrdba na Cizelju, ki ste jo že videli. Gozd in močvirja na severni strani so neprehodna vse do krčevine od Leskovca proti Svetemu Križu. Tam dostop v dolino nadziramo iz trdnjave Landestrost. Naše prednje straže so pri Čatežu, kjer je obramba ozkega prehoda med Savo in hribi enostavna in ne zahteva posebej zapletenih obrambnih sistemov.«

"Vidim, da ste se kar potrudili zadnja leta. Za dodatne obrambne naprave pa le poskrbite. Poslal bom še nekaj vojske v pomoč, konjenikov bo treba, da bi lažje in hitreje priskočili na pomoč posadkam v stiski. Podložniki in svobodnjaki bodo še kar nekaj časa zaposleni s čiščenjem terenov in širjenjem ornih površin. Koliko hub je zdaj na tem območju?" "Tristo in nekaj je poseljenih, sto do sto petdeset jih še pridobimo, vendar nam manjka ljudi. Morali boste razmisliti o kolonih. Poleg tega pa je škoda, da ravnine ne moremo izkoristiti. Močvirja je povsod obilo. Kadar Krka prestopi bregove, se vode razlivajo po gozdu na levem bregu in po lokah na desnem. Tudi oba potoka v Toplici poplavljata. Kraški izviri in številni pocuravniki kisajo zemljo. Brez temeljitejših izsuševalnih naprav tam ne bo šlo." "Razmišljal sem o tem in naloga ni lahka," je odvrnil namrščeni vojvoda. "Opravili bi jo lahko samo menihi. Govoriti moram z opatoma v Šentpavlu in Vetrinju. Njihovi ljudje so večji

Nekdanji Ministerialni dvorec na otoku leta 1930. Foto: Franc Rabuse

izsuševanja močvirij pa tudi ljudi bi lahko priučili k umnejšemu gospodarjenju. Vidim, da imate s trto kar lepe uspehe. Po teh hribih bi lahko pridelali obilico vina. Znanje je treba pripeljati tudi v te kraje!"

Glasno odobravanje so vzbudile vojvodove vizionarne besede. Pristopil je mestni sodnik: "Visokost, misliti je treba tudi na trg in njegove prebivalce. Večina so podložni kmetje, treba pa nam je obrtnikov, ki bodo znali še kaj drugega razen sukanja lončarskih vreten in pretikanja tkalskih čolničkov. Izkušeni kovači nam manjkajo, taki, ki znajo skovati gorski sveder. Tod so doma spretni tesarji, vendar so nevešči sestavljanja zapletenih konstrukcij. Brodovi v Žabjeku in na Hrvaškem brodu

delajo dobro, vendar je treba misliti na mostove, ki bodo pospešili trgovino in prinesli nove dohodke vam in trgu. Osvobodite tržane in podelite Kostanjevici pravico do letnega sejma. Na križišču poti smo. Tod čez hribe se pride vse do morja, na vzhod pa poti vodijo v Slavonijo in na Ogrsko." Vojvoda Bernard se je nasmehnil: "Ne moremo prehitevati samih sebe. Veliko je vaših želja, vendar so dobro premišljene in koristi od njih utegne biti obilo. Vse to je treba dobro premisliti." Nato je odpustil navzoče, ostali so le Ulrich, Konrad in Henrik, tri veje kostanjeviškega debela, grajski duhovnik in oba kapitana. Po dolgem posvetovanju in kosilu se je vojvoda odel v soboljev plašč in se podal proti spodnjemu koncu otoka na trg pri južnemu mostu. Tam se je zbralo ljudstvo od blizu in daleč. Stopil je na ploščad pred lantovžem, okrašeno s svetlo modrim nebom, pod katerim so stali bleščeče opravljeni suličarji. Vojvodi so sledili Kostanjeviški gospodje, mestni sodnik, in grajski župnik z duhovni sosednjih župnij. Množica je navdušeno vzklikala zdravju vojvode in dinastije Spaheimske. Vojvoda je dvignil roke in hrup se je podel: "Moji zvesti vazali, duhovniki in mestni očetje. Danes sem videl sadove vašega truda, vloženega v blagostanje dežele ter v čast in slavo naše družine. Videl sem, kaj zmorete in spoznal, kaj si zaslužite. Storili bomo zatorej, kar je v naši

moči, da se Toplica dvigne nad sosednje dežele. Najprej za duhovno oporo, npravno trdnost in uteho v stiskah ustanavljam kostanjeviško župnijo, grajskega kaplana pa povzdigujem v župnika pri cerkvi sv. Jakoba. V novo faro našega trga vključujem še vasi Koprivnik, Malence in Sajevece. Storil bom tudi, da v te kraje pridejo menihi, ki bodo organizirali gospodarstvo in pomagali ljudem uvajati umnejše kmetovanje. Trg Kostanjevica povzdigujem v mesto. Pri lantovžu naj se ustanovi kovnica srebrnih pfenigov dobrega kova z našim grbom, v razcvet trgovine v mestu in slavo naše Vojvodine. Podeljujem pa mestu tudi pravico do letnega sejma, ki naj se zgodi o Petru in Pavlu."

Ob vsaki objavi je v množici završalo, vzkliki navdušenja so se razlegali čez trg. Ministeriali so se slovesno držali, sodniku je obraz žarel od sreče, duhovni pa so bili zadržani, saj se je v patriarhovo cerkveno ureditev vrinila nova župnija. Iz množice so se razlegli klici: "Dajte nam župana! Dajte nam župana!" Vojvoda Bernard je ponovno dvignil roke, da bi pomiril razgreto množico: "Tudi župana bomo izbrali, ko napoči čas. Najprej mu moramo pripraviti županijo! Od vas in vaših prizadevanj je odvisno, kdaj se to lahko zgodi. Moje besede so danes samo obljube; stopite skupaj, da postanejo resničnost!"

Dr. Andrej Smrekar

Dan slovenskih splošnih knjižnic

Učenci 3. razreda devetletke z razredničarko Ireno Marinč in tiskarjem Vladimирjem Abramom. Foto: Vili Planinc

Ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic smo v torek, 22. novembra, v kostanjeviški knjižnici gostili srednjeveško potujočo tiskarno Abram iz Krškega. Sprva smo nameravali tiskarja in njegov lesen stroj postaviti na *Tamal plac* in s tem dodatno pričarati atmosfero srednjega veka. Sneg in dež sta nas prisilila, da smo zavetje poiskali v pritličju stavbe na Ljubljanski 7.

Mojster Vladimir je osnovnošolcem in ostalim obiskovalcem na kratko razložil zgodovino in razvoj tiska v svetu in na slovenskih tleh, na koncu pa so si obiskovalci lahko sami natisnili portret Primoža Trubarja, avtorja prve slovenske knjige. Otroci so bili navdušeni, vendar zaradi pomanjkanja časa niso prišli vsi na vrsto. Tiskar sporoča vsem, ki so ostali brez svojega izdelka, da bodo dobili portrete velikega protestanta v začetku januarja, saj mu iz Francije oz. Velike Britanije še niso uspeli poslati ustrezne barve. V valvasorjevi knjižnici smo se odločili, da predstavimo srednjeveško tiskarno tudi zaradi dejstva, da je bila Kostanjevica na Krki eno prvih slovenskih mest z lastno tiskarno.

Pravljice

Z jesenjo je v naši knjižnici pravljíčarka Antonija spet začela s pripovedovanjem zgodbic. Otroci so se jih zelo razveselili, saj pravljíčni junaki odslej prihajajo na obisk vsak četrtek.

Otrokom se zahvaljujem, saj po pravljíci vedno vzorno pospravijo cicibanski kotiček.

*V imenu
Valvasorjeve knjižnice
Krško
vam želim
vesel Božič,
v letu 2006
pa vse dobro.
Vili Planinc*

Delovanje Galerije Božidar Jakac v letu 2005

Jesen je tisto obdobje v letu, ko po celoletnem delu shranjujemo plodove, predstavlja tudi čas, ko izdelujemo bilance o delu, opravljenem v preteklih mesecih. Programsko leto 2005 ostaja v našem prostoru zaznamovano tudi s številnimi dogodki, ki so se odvijali v prostorih Galerije Božidar Jakac. Ogled naših stalnih zbirk je bil skozi vse leto obogaten s programom občasnih razstav, ki že ustaljeno potekajo v Lamutovem likovnem salonu, lapidariju in seveda v nekdanji samostanski cerkvi.

Razstavna dejavnost

Sezono v Lamutovem likovnem salonu so med 26. aprilom in 2. majem »odprli« udeleženci Ex tempora v organizaciji OŠ Jožeta Gorjupa. Med 6. majem in 26. junijem se je z razstavo Fire predstavil Robert Lozar, ki je 1993 je diplomiral pri prof. Metki Kraševc na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, leto pred tem pa prejel študentsko Prešernovo nagrado Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Med 1995 in 2000 je opravljal delo odgovornega in glavnega urednika revije ZDSLU, Likovne besede. Kot samostojni ustvarjalec na področju kulture živi in ustvarja v Črnomlju. Kustosinja Barbara Rupel je v katalogu razstave zapisala: »Pričujoča razstava akademskega slikarja Roberta Lozarja je plod nagrade, ki jo je prejel lansko leto na osnovi kvalitativne presoje prispevkov osemnajstih likovnih umetnikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja na bienalni razstavi Pogled 3: Popolnoma moje. Prepričal pa ni le s kvaliteto svojega likovnega dela, temveč tudi s celostnim odzivom na zahtevana izhodišča, ki so bila zastavljena s temo razstave. Njegov pristop je bil korekten, profesionalen in predvsem na moč iskren, kar, vsaj po mojem mnenju, odraža tudi njegov dosedanji slikarski opus.«

Visoko poletje v Lamutovem likovnem salonu je zaznamovala razstava akvarelov Jožeta Ciuhe Hommage pesnikom. Dela so bila na ogled med 1. julijem in 28. avgustom. V katalogu, ki je izšel ob razstavi, je umetnika in njegovo delo predstavila kustosinja Barbara Rupel tudi z naslednjimi mislimi: »Znano je, da je Jože Ciuha, ki nedvomno sodi med najpomembnejše likovne umetnike svoje generacije, na tem koncu Slovenije, točneje v Vidmu ob Savi (danes Krško), preživel daljše obdobje svoje mladosti. Po končanem študiju slikarstva v Ljubljani in kasneje, v času svoje uspešne ustvarjalne poti, prežete s svetovljanstvom, se je nemalokrat vračal v kraj svoje mladosti. Kot vsestranski likovni umetnik se je s samostojnimi razstavami slik, grafik ali risb večkrat predstavil domači publiki, medtem ko si je Kostanjevico na Krki tokrat prvič izbral za osrednji kraj dogajanja. Zaradi želje, da bi slovesnost podkrepili s kančkom ekskluzivnosti, smo se odločili, da delo Jožeta Ciuhe predstavimo z manj znanim področjem njegovega ustvarjanja, s katerim se na tem koncu Slovenije doslej še ni predstavil, vsaj ne v taki meri - z akvareli. [...] V opusu Jožeta Ciuhe predstavlja akvarel nekakšen

Foto: Jani Zakšek

antipod slike in grafiki. Medtem ko mu slikarstvo in grafika pomenita dialog z zunanjim svetom, mu akvarel v nekem smislu ponuja zavetje pred tem svetom. Prav akvarel mu vedno znova daje možnost, da se vrne k samemu sebi, v svet lastne intime in s tem proč od velikih družbenih tem, ki sicer pogosto prežemajo njegovo slikarstvo in grafiko. Pripovedna, formalna in barvna kompaktnost in nasičenost, ki jo zaznavamo v njegovih slikah in grafikah, se v akvarelih vse bolj razkrajja in blede na belini ozadja.«

Prostore salona so med 30. septembrom in 30. oktobrom bogatile slike Janka Orača, ki jih je povezal v razstavni projekt z naslovom Vrtovi. Likovni kritik Boris Gorupičje ob razstavi med drugim zapisal tudi: »Likovno delovanje, ki ga razvija Janko Orač, lahko spremljamo že daljši čas, ki se skoraj neopazno spreminja v desetletja. V tem obdobju je avtor naredil niz del v različnih tehnikah in pri tem razvil individualnost, ki je postopoma postajala vse izrazitejša. Sedaj, v njegovem zrelem obdobju, se izkušnje srečujejo z izhodišči, ki jih je v širši prostor prinesel novejši čas. Čeprav je na tej razstavi postavil izključno svoja novejša dela, jih vendar ne moremo obravnavati ločeno od njegovega daljšega razvojnega obdobja. Kajti poleg novosti, ki jih tokrat predstavlja in katere izhajajo iz konceptov, ki so pri njem v središču sedaj, najdemo v postavitvi tudi niz značilnosti, ki so v njegovem delovanju že stalnica.«

V lapidariju Galerije Božidar Jakac smo letos predstavili dve avtorici. Urša Toman je pomladanski čas zaznamovala z razstavo Sonce je bilo zeleno jajce. Kiparka je na razstavi predstavila tri cikle svojih del, ustvarjenih v letih 2000 - 2005: Trilobite (beton), Hobite (brušen terazzo) in Pošasti (žgana in barvana glina). V specifičnih, razgibanih in pestrih prostorih t.i. lapidarija je umetnica razstavila njihove avtorske postavitve.

Kustosinja razstave, Katja Ceglar, je v katalogu razstave zapisala: »Umetnica preplet izčiščenih in jasnih idejnih zasnov s preprostimi, vendar preišljenimi formami svojih figur, z izrazitim emocionalnim nagovorom, sublimira na univerzalni nivo. Čeprav se na trenutke zdi, da v njenih delih prevladuje ženski princip, se le-ta vedno znova harmonizira z moškim in zaradi ravnovesja formalne lahкотnosti in igrivosti ter pripovedne čistosti lahko svobodno in samostojno zaživi.«

Drugi projekt, ki zapolnjuje razgibane prostore, je Snov Tanje Smole Cvelbar. Umetnica je po končani srednji šoli za oblikovanje je nadaljevala študij na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in diplomirala leta 1979 iz kiparstva pri prof. Slavku Tihcu. Tanja Smole Cvelbar se ukvarja predvsem s keramiko. Živi in dela v Ljubljani, od leta 1981 je tudi član DOS (Društvo oblikovalcev Slovenije). Razstava je bila postavljena od 14. oktobra do 30. novembra, zasnovana pa je bila kot »site specific project« ali če izraz poslovenimo, kot »za določen prostor zasnovan projekt«. Avtorica je » s tokratno razstavo prepustila predstavitev svojih avtorskih dosežkov drugačni likovni izpovedi. Odločila se je, da v prostorih lapidarija, ki s svojo nanizanostjo dopuščajo sekvenčnost pripovedi, predstavi kar svoj ustvarjalni medij glino. S pomočjo likovne instalacije nam pripoveduje zgodbo o glini ali bolje, o skrivnostih opredmetenja zemlje (glinokop).« (Barbara Rupel, katalog razstave)

Razstavnimi programi v nekdanji samostanski cerkvi sodijo med tiste, ki so vedno deležni velikega pričakovanja in pozornosti javnosti. Med 17. junijem in 28. avgustom smo spoznavali doslej največjo in najkompleksnejšo video instalacijo Nataše Prosenec, Križišče. Avtorica je predstavila pet sinhronih gibljivih slik v kompoziciji prostorsko razgrajenega križa in projekt predstavila kot »razmislek o izvoru, prazgodbi, kakor jo je mogoče razumeti v času, ki se gradi na ruševinah modernizma in ki je zaznamovan s cinizmom, občutkom nemoči in razvrednotenjem vsakršnih norm.« Ob razstavi je izšel katalog z besedilom ameriške kritičarke in profesorice Holly Willis, ki že več let spremlja delo Nataše Prosenec. Video umetnica in režiserka Nataša Prosenec je diplomirala na Akademiji za likovno

umetnost v Ljubljani leta 1990. Med študijem so nastala prva video dela, ki jih je razširila v instalacije, v katerih prostor vselej igra integralno vlogo. V devetdesetih so se njena dela začela pojavljati na razstavah in festivalih, sledile so nagrade in štipendije. Leta 1997 je prejela Fulbrightovo štipendijo in odpotovala v Los Angeles na podiplomski študij filma in videa na California Institute of the Arts. Odtlej živi med Ljubljano in Los Angelesom, s pogostimi udeležbami na razstavah in festivalih v Sloveniji, ZDA in drugje. Leta 1999 je predstavljala Slovenijo na Beneškem bienalu z video instalacijo *Gladiatorji*, za katero je prejela Nagrado Prešernovega sklada. Od leta 1995 dalje je posnela mnogo kratkih in dokumentarnih filmov ter celovečerni film *Suvenir*, v realizaciji njene produkcijske firme Kanalya Pictures.

16. septembra pa smo odprli razstavo *Nove razsežnosti* akademske slikarke Tanje Špenko, ki bo obiskovalcem na ogled do 30. aprila 2006. Razstavo tvori instalacija 21

večjih in 20 manjših slik (akril na platnu na aluminijastem ogrodju in akril na kartonu). Večje slike predstavljajo, po besedah avtorice, novost v tem, da so namesto risbe s svinčnikom na slikah prisotne tanke aluminijaste in medeninaste žičke, ki so s platnom povezane z laksom in se tako v prenesenem pomenu znanim razsežnostim 4-dimenzionalnega kontinuuma, ki se kot delna iluzija pojavlja v slikah, pridruži nova, peta dimenzija na meji prostor čas, ki s podaljški (laksa) sega proti gledalcu. Širjenje dimenzij (tudi duhovnih) se tako nanaša tudi na gledalca. Slike so razstavljene po sklopih, razvrščene v vertikalne nize, z osrednjimi temami trikotnika, kroga, dvokotnika in spirale in njihovimi mnogoterimi simboličnimi pomeni.

Izbrana dela iz grafičnega opusa akademskega slikarja in grafika Bogdana Borčiča, letošnjega Prešernovega nagrajenca, smo predstavljali na gostujočih razstavah:

Pogled v razstavo Nove razsežnosti Tanje Špenko v nekdanji samostanski cerkvi Galerije Božidar Jakac. Foto: Boris Gaberščik

med 17. marcem in 17. aprilom v Banskih dvorih v Banji Luki ter med 30. marcem in 30. aprilom v prostorih Policijske akademije v Tacnu.

Pedagoška dejavnost

Misel Elian Hooper Greenhill, da se »muzeji od statičnih zakladnic s predmeti spreminjajo v aktivna učeča okolja«, nam je vodilo pri vsakoletnem snovanju in dopolnjevanju naših pedagoških programov. Obiskovalci, ki nas v tem smislu še zmeraj najbolj zanimajo, so osnovnošolci in srednješolci to je tudi publika, na katero se prvenstveno obračamo v prostoru matičnosti ustanove. Programi, ki jih izvajamo, so sicer namenjeni populaciji od 4. leta starosti naprej. Znotraj galerijskih pedagoških vsebin smo, poleg dela s skupinami otrok, ki so organizirano prihajale iz osnovnih šol območja Dolenjske, Bele krajine in Posavja, izvedli program desetih Ustvarjalnic - delavnic, ki so namenjen

tako otrokom iz Kostanjevica na Krki, kakor tudi tistim, ki živijo v širši okolici. V začetku julija pa smo izpeljali Grafično delavnico, ki jo je vodila akademska slikarka in grafičarka Nataša Mirtič. Mirtičeva je leta 1997 diplomirala oddelku za slikarstvo ljubljanske Akademije za likovno umetnost v razredu prof. Andreja Jemca, 2001 pa je pri prof. Lojzetu Logarju končala magistrski študij. Za ustvarjanje v grafiki je prejela številne nagrade. Delavnice so se udeležili Nina Cujnik, Lana Beševič, Tajda Božič, Nina Vodeb, Sanja Uduč, Liza Mirtič, Marko Cujnik in Jan Zakšek. V tednu, ko je potekalo ustvarjanje, so se udeleženci seznanili z grafičnimi fondi, ki jih hranimo v naši ustanovi, pod skrbnim vodstvom mentorice pa so nastajala izjemno zanimiva dela v različnih grafičnih tehnikah.

Sicer pa se je v letu 2005 (od sredine maja do začetka novembra) ponujenih pedagoških programov udeležilo 878 otrok, ki so sodelovali v 39 izvedenih delavnicah (ob tem je potrebno zapisati, da v tem okviru seveda niso štete vse tiste skupine, ki so si likovne zbirke v Galeriji Božidar Jakac ogledale z vodstvom naših vodičev, ampak smo izpostavili le skupine, ki so sodelovale v delavnicah).

Ostali dogodki

Julija in avgusta so v prostorih nekdanje samostanske cerkve izzveneli štirje izjemni koncerti v okviru Festivala Brežice. V izjemnem ambientu, ki mu v slovenskem prostoru ni para, se nam je predstavila francoska zasedba Dialogos, že s preteklih sezon znana Schola Machaut, z gregorijanskim koralom je obiskovalce prevzel Ensemble Trecanum, z italijanskimi napevi iz 14. st. pa so nas seznanili člani ansambla La Folata. Glasbeno dogajanje v prostorih nekdanjega cistercijanskega samostana je 13. avgusta zaokrožil koncert Deškega pevskega zbora zborovske šole M.I. Glinka iz St. Petersburga. Obiskovalci v nabito polni dvorani so z velikim navdušenjem spremljali izvajanje zbora, ki jih je osvojil s svojim bogatim zvokom, glasbeno zrelostjo in čustvenim nabojem ter domiselno oblikovanim programom. Koncert smo v Galeriji Božidar Jakac organizirali v sodelovanju z ustanovo Imago Sloveniae/Podoba Slovenije.

Naj zaključim predstavitev letošnjih dejavnosti naše ustanove z vabilom na ponovna srečevanja bodisi ob otvoritvah začasnih razstav kakor tudi na tiho in spokojno uživanje v izjemno bogatih stalnih zbirkah Galerije.

Helena Rožman, višja kustosinja, pedagoginja

KONČNO PROSTOR TUDI ZA NAS

Kulturno umetniško društvo FLOKart je končno dočakalo svoje prostore. Kmečka zadruga Kostanjevica na Krki nam je v kulturnem domu v uporabo dala dve sobi, ki ju trenutno pridno urejamo. Prostor, ki se bo kmalu odprl, bo namenjen predvsem kvalitetnemu preživljanju prostega časa mladih v našem kraju. V načrtu imamo različne delavnice, filmske projekcije, razstave, družabne igre. **VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA!**

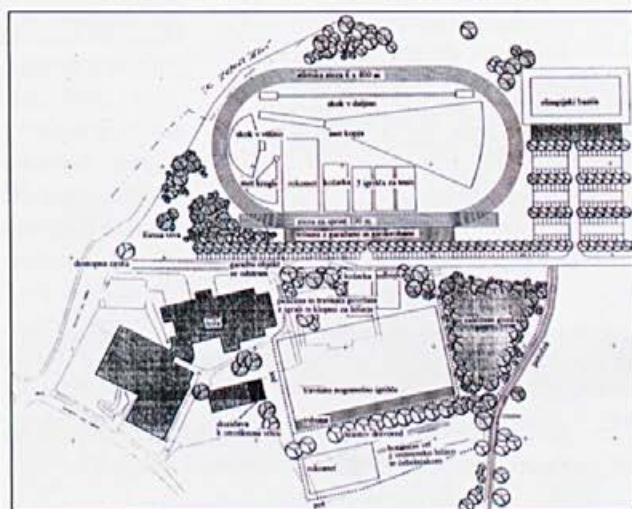
Urška Kuplenik

FLOKart

*Pihalni orkester Kostanjevica na Krki vas vabi
v ponedeljek, 26. decembra 2005, ob 18.00
v kulturni dom, na 12. božično novoletni koncert.
Po končanem koncertu pa vas Krajevna skupnost
mesta Kostanjevica na Krki vabi na novoletno
srečanje krajanov, ki bo na Ta malem placu.
V primeru slabega ali mrzlega vremena bo srečanje
v Gostilni Kmečki hram.*

OBVESTILA

JAVNA RAZGRNITEV PREDLOGA ZAZIDALNEGA NAČRTA ZA ŠPORTNO - REKREACIJSKI CENTER KOSTANJEVICA

Krajane obveščamo, da je bil sprejet sklep o javni razgrnitvi zazidalnega načrta za športno rekreacijski center Kostanjevica na Krki. Dokumentacija bo v času uradnih ur razgrnjena v prostorih Občine Krško, CKŽ 14, na Oddelku za urejanje prostora in varstvo okolja ter v prostorih Krajevne skupnosti Kostanjevica na Krki, Ljubljanska cesta 7. V času javne razgrnitve bo izvedena javna obravnava v večnamenskem prostoru OŠ Jožeta Gorjupa, dne 10.01.2006, ob 18.00 uri.

REKREACIJA

Obveščamo vas, da se bo 3. januarja v šolski telovadnici ob 17.30 uri začela rekreacijska vadba pod vodstvom Sandre Jerele.

**LIPA
KOSTANJEVICA**

šola

Pravijo: imeti.

Jaz pravim: imeti rad.

Govorijo: uspeti.

Jaz: ne umreti mlad.

Živeti in preživeti.

Kakor jeder brstič, ki mora zoreti za vse
in za nič.

Ni glavno uspeti.

Bolj slavno je ravno živeti in biti
uporaben kov v verigi rodov.

Živeti.

Zmeraj do kraja.

Preživeti. Začeti s kraja.

Pa kaj zato, če svet ni raven!

Pač bo, kar bo in nekaj zraven.

Zato ne psuj, ne jadikuj sam sebi tuj!

Se ne spodobi!

Temó izruj!

Bodi!

(Tone Pavček: Iz sonetov za sina)

V življenju res ni preprosto in enostavno biti, živeti po svoji vesti in dati to, kar od tebe pričakujejo drugi. Pri gradnji mostu je mogoče vse premeriti, preračunati in vnaprej določiti. Življenje pa je čisto drugačen most, povsem osebno delo, samostojno in nepreračunljivo. Šele čez mnogo let lahko preizkusimo, kako trden je lok, ki povezuje dva bregova, kako globoki so temelji in kako gladka je cesta, ki smo jo tlakovali skozi leta, desetletja in stoletja. Kako čudno blizu in hkrati oddaljeno se zdi leto 1906, ko je iz jedrega brstiča razumnosti pognala v višave naša šola, ponos ne le krajev ob Krki, ampak celotne tedanje države. Vedno znova je doživljala in preživljala vzpone in padce, a veličine, s katero se je ponašala od prvega dne, ji ni moglo vzeti nobeno hudo. Ker ni bila le zid, stena, ki jo nažira vlaga in razsuši vročina, ker so šola - ljudje... Najprej tisti najmlajši, zvedavi in potrebni nežne roke in toplih besed, potem tisti večji, ki želijo čez obzorja in skalovja do morja velike ceste, in nazadnje tisti člen, ki krepko ponuja roko šibkejšim in kuje bodočnost verigi rodov.

Naša šola se bo v letu, ki je pred nami, odela v praznični ovoj, namesto torte pa ji bomo poklonili pozornost, ki si jo kot častitljiva podoba in simbol kraja zasluži, ter jo s številnimi projekti pospremili v naslednje stoletje. Prepričana sem, da ni nikogar, ki ne bi imel rad praznikov in praznovanj, zato vem, da se jubileja ne veselimo zgolj tisti, ki nam je šola drugi dom, ampak tudi tisti, ki ste svoja prva znanja v življenjsko vrečo modrosti nabirali prav v rumeni lepotici na robu mesta.

Kadar hočemo, tudi zmoremo. Čaka nas naporno, predvsem pa delavno šolsko leto. Staro se umika novemu, prvič bomo znanje devetletkarjev preizkusili z nacionalnimi preizkusi. In nov krog življenjskih preizkušenj bo v kroniko šole vtisnil nov mejnik. Kot že stokrat doslej. Naj bo uspešno za vse nas.

Melita Skušek

ŠOLSKI PROJEKTI

Ob stoletnici šole in petdesetletnici galerijske dejavnosti smo pripravili osrednji šolski projekt

**»Spoštujemo preteklost,
gleđamo v prihodnost«.**

Projekt bo z osrednjo razstavo in prireditvijo zaključen oktobra 2006.

Zaključuje se natečaj za najizvirnejši šolski spominek, šolsko himno in šolsko maskoto.

Prvega decembra smo pripravili

PRAZNIČNI SEJEM.

kjer smo ponudili izdelke (darilke, voščilnice, božično-novoletne dekoracije, okraske..) naših učencev in zaposlenih. Čisti izkupiček sejma 100.710,00 SIT je namenjen šolskemu skladu.

V okviru prazničnega leta bomo uredili tudi

UČILNICO NA PROSTEM

(otvoritev bo junija 2006)

V ta namen smo že očistili šolski gozdček. Akcije so se udeležili tudi nekateri starši in krajani (Mojmir Pustoslemšek, Roman Jordan, Primož Strajnar, Martin Kastelic, Ervin Felicijan, Boris Skušek, Robert Grgovič, Toni, Peter in Luka Lipoglavšek, Srečko Beševič, Andrej Božič, Robi Kostanjšek, Anita Molek, Frenk in Jožica Čukajne, Andrej Cujnik., Stanko Jordan, Andrej Jordan), ki se jim ob tej priložnosti najlepše zahvaljujemo.

Februarja, ob krajevnem prazniku, pripravljamo

**osrednjo krajevno prireditev, posvečeno
velikanom kostanjeviškega kulturnega utripa.**

31. marec 2006 bo zaznamoval

DOBRODELNI KONCERT

za sodobnejšo šolo,

v aprilu, ko praznujemo dan šole, bodo na

Gorjupovem večeru

s svojimi literarnimi poskusi nastopili naši učenci,

mladi likovniki pa bodo ustvarjali na

XVII. mednarodnem likovnem extemporu.

Tudi letos bomo sodelovali v mednarodnem projektu

EVROPA V ŠOLI.

veseli pa smo, da smo skupaj z osnovnimi šolami Podbočje, Velika Dolina, Cerklje ob Krki in Bregana uspeli na

mednarodnem natečaju INTERREG III/A

meddržavno sodelovanje med regijami Slovenija, Hrvaška, Madžarska (izkoriščanje človeških virov).

V okviru projekta bomo na šoli ustanovili podjetniški krožek, velika pridobitev pa bo tudi najsodobnejša računalniška in video oprema, ki jo bomo pridobili v okviru projekta.

Foto: Jani Zakšek

Na planinskem pohodu na Javorico sta bila z nami Tone Palčič in Sandi Bohinc

ŠOLA V NARAVI

Že drugo leto zapored smo na OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki pripravili in izvedli dvodnevni športno-naravoslovni gozdni tabor za 2. razred na Gorjancih.

Obiskal jih je lovec Franci Svetec, ustvarjali so v delavnicah, napravili taborni ogenj, si pripravili večerjo, se s svetilkami odpravili na nočni sprehod, poslušali gozd ponoči, opazovali zvezdno nebo in spali na skupnih ležiščih. Drugi dan so si šli pod vodstvom Ota Sevška ogledat oboro z divjimi svinjami in jeleni, po kosilu pa so izvedli tekmovanje v orientaciji. Pozno popoldne so se jim pridružili tudi starši. Pekli so kostanj in se veselili pozno v noč.

VRTEC

Vrtec pri osnovni šoli letos obiskuje 73 otrok in je popolnoma zaseden. Poleg rednih dejavnosti izvajamo tudi nadstandardni in obogatitveni program, popestritev pa pomenijo tudi različne popoldanske delavnice in nastopi.

V pričakovanju Foto: Jani Zakšek

SPREJEM V ŠOLSKO SKUPNOST UČENCEV

30. novembra 2005 smo v šolsko skupnost učencev sprejeli učence prvega razreda.

ZBIRANJE STAREGA PAPIRJA

Akcija zbiranja starega papirja se je v naši krajevni skupnosti dobro prijela. Devetošolci, ki so bili za jesensko zbiranje zadolženi, se vsem, ki ste v akciji sodelovali, najlepše zahvaljujejo. Zbrali smo kar **7900 kg** papirja. Akcijo bomo ponovili spomladi.

IZŠEL JE KOLEDAR

Ob 100-letnici šole in 50-letnici galerijske dejavnosti je šola izdala zanimiv, zgodovinsko izredno pomemben **koledar**, nedvomno primerno novoletno darilo za vsakega krajana in za vse, ki so bili nekoč naši učenci.

TEKMOVANJA

Na državnem tekmovanju Kaj več o diabetesu, ki je bilo 19.11.2006 v Trbovljah, so naši učenci osvojili dve zlati priznanji (**Neje Jordan in Lea Alič**) ter eno srebrno (**Ana Grubar**). Naši fantje pa so zasedli **drugo mesto** na občinskem prvenstvu v odbojki.

Jesenski kros

Čeprav šola nima ustreznih pogojev za zunanjo vadbo pri športni vzgoji, so naši atleti med najboljšimi v občini. Tako so v Koprivnici na občinskem prvenstvu v krosu osvojili kar tri prva mesta: **Anže Kučič, Erik Grubar in Patricija Klemenčič**.

❄️ ❄️ ❄️ BŹIČEK ❄️ ❄️ ❄️

Za praznično vzdušje
je tudi letos poskrbel
Božiček.
Krajani so mu
povsod izrekli
pristrčno dobrodošlico.
Takšnega Božička,
kot ga imamo mi,
bi si želeli tudi
v drugih krajih.

Božiček s svojimi spremljevalci. Foto: Jani Zakšek

KOSTANJEVICA NA KRKI V OČEH NAŠIH UČENCEV

*Slovenske Benetke se razprostirajo ob vznožju Gorjancev
ob prelepi reki Krki.* (Žan Obradovič)

*Kostanjevica je moj kraj. Pomeni mi življenje. Tu so živeli moji
stari starši in sedaj živim tu jaz.*

*Najbolj sem ponosna na našo šolo, mogočen samostan,
Forma vivo in na vso čudovito staro mesto.* (Barbara Škrjanc)

V Kostanjevici smo vsi ljudje prijazni. (Anja Zagorc)

*Na vse, kar imamo v Kostanjevici, sem ponosen.
Rad bi, da bi Kostanjevica postala občina.* (Žiga Kolar)

*Kostanjevičani smo ponosni na eno najstarejših mest v Sloveniji.
Tako lepih krajev res ni veliko.* (Nina Prah)

*Ponosen sem, da živim v bližini Kostanjevice, ki izžareva
pravljичno podobo in z njo dopolnjuje moj domišljjski svet.* (Matic Zagorec)

KOSTANJEVICA

*Kostanjev'ca tam za deveto goro,
v tišini za sto in eno vodo.
Tam šola sameva, žalostna vsa,
v njeni samoti ji voda šumlja:
»TRAJLALI, TRAJLALA«*

*Ko pa jutro se zbudi,
Kostanjevica zaživi,
vsi se na trgu zberejo
in veselo oznanjajo:
»VSEM NAJ DANES BO LEPO!«*

*Tudi šola zaživi,
vsem vanjo se mudi,
prebudi jo otroški krik,
ki pravi »PEJMO SE UČIT!«*

*Kostanjev'ca vesela vsa,
za Gorjanci se nam hihita,
ko Krka zraven žlobudra,
pravi orkester ustvarjata.*

KOSTANJEV'CA, KOSTANJEV'CA!

Valentina Gal

Če si pismen, piši!

*Naj se vam predstavim. Sem Franci
Curhalek, star skoraj 50 let, živim
prijetno življenje v naši Kostanjevici
na Krki na Resljevi cesti 9.*

*Nekateri me poznate kot enega od
predsednikov prforcenhausa. Vam
rečem, dobra izkušnja, ki pa ni za
vsakogar. Ravno prav »vsekan«
moraš biti za ta hec.*

*Pred skoraj petnajstimi leti me je
hčerka Anja vprašala, zakaj pravljic,
ki sem jih ji pripovedoval v njenem*

*otročtvu, ne napišem. Moram
povedati, da sem pri nas oba otroka,
najprej starejšo Anjo in čez nekaj let
sina Anžeta, dajal spati jaz. Pa sem
želel uspavanje otroka spremeniti v
prijetno doživetje in tako sem
pripovedoval pravljice, ki sem si jih
sproti izmišljal. Kar nekaj teh
pravljic je nastalo.*

*Ko me je hčerka vprašala, ali bo kaj
napisal, sem ji odgovoril, da bom
enkrat res. Čez leto ali dve me je
ponovno spomnila, da sem obljubil,
da bom kaj napisal. Morda tisto
poletje ali kakšno kasneje, sem vzel v*

*času letnega dopusta, ko sem počival
v senci na morju, v roke prazen
zvezek in po spominu zapisal prvo
pravljico, nato še nekaj naslednjih in
vsako naslednje leto še kakšno.
Nastala je manjša zbirka rokopisov,
s katerimi nisem vedel, kaj početi. Ko
sem spraševal založnike, kako in kaj,
si nisem bil na jasnem, kaj hočejo in
tudi vprašanja o stroških tiska so me
odvrčala od resnega projekta.
Letos spomladi pa sem prišel do
spoznanja, da je mogoče pravljice in
ostale pisane zadeve enostavneje kot
v knjigi, izdati na CD-ju.*

Harlekinove novice

Pozdravljeni vsi ljubitelji plesa in tudi tisti, ki boste to šele postali. Spet je leto na okrog in že so tu Harlekinove plesne novice. V iztekajočem letu se je zgodilo veliko lepega, postavljeni so bili temelji za novo obdobje, veselili smo se nenadejanih uspehov in se predstavili na številnih nastopih.

No, pa pojdemo lepo po vrsti. V preteklem šolskem letu smo vadili v treh skupinah: otroški, mladinski in članski. Vse tri so se udeležile Revije plesnih skupin občine Krško, sodelovale na nastopih in v juniju pripravile plesno popoldne v Lamutovem likovnem salonu. Naša članska skupina se je uvrstila na Revijo plesnih skupin Dolenjske, Bele krajine in Posavja v Novem mestu.

Potem pa je v mesecu avgustu prišla zelo zelo lepa novica. Iz Ljubljane smo dobili obvestilo, da se je naša članska skupina uvrstila v ožji izbor za državno srečanje plesnih skupin. Že to je bil velik uspeh. Veselje pa je bilo neizmerno, ko smo dobile sporočilo, da nas je selektorica uvrstila na Državno revijo plesnih skupin. **To je pomenilo, da je naša skupina s svojo koreografijo Čustva prišla med dvajset najboljših skupinskih koreografij V Sloveniji. To je prvič v petnajstih letih Harlekina.**

Za to so seveda zaslužne plesalke, ki so res odlično odplesale koreografijo na vseh predhodnih srečanjih in pa najbolj naša nova koreografinja in plesna pedagoginja Kjara Starič. Tako smo »barve« naše Kostanjevice zastopale na srečanju v Velenju.

Sedaj pa nekaj besed o naši novi pedagoginji in koreografinji Kjari Starič. Kjara prihaja iz Ljubljane in je končala Srednjo baletno šolo, se izobraževala doma in v tujini, delala z mnogimi tujimi in slovenskimi koreografi, je izvrsten plesni pedagog in dober prijatelj. Zelo smo veseli, ker dela z nami.

V jeseni, v mesecu oktobru, pa smo na oder postavili našo prvo plesno pravljico **KRALJIČNA NA ZRNU GRAHA**, kot poklon velikemu pravljicarju H.C. Andersenu. Pravljičica je nastala pod koreografsko taktirko Kjare in je prikupna plesna pripoved o pripetljajih mladega kraljeviča, ki si išče ženo. Mladega kraljeviča je odplesal Mitja Stanič in mu čestitamo za njegov pogum!

Vsi uspehi, predvsem pa velik napredek plesalk, ki so pridno trenirale skozi vse leto, so nam dali novih idej in energije. Tako smo se odločili, da se še bolj temeljito usmerimo v plesno izobraževanje. V tem šolskem letu smo razpisali kar pet različnih stopenj plesnega izobraževanja. To so: MALČKOV RINGARAJA (namenjen otrokom od 5.-6. leta), PLESNA PRIPRAVNICA (za otroke od 7.-9. leta), PLESNI PROGRAM 1 (manj zahtevna stopnja za začetnike in rekreativce), PLESNI PROGRAM 2 (zahtevnejši program za tiste, ki želijo resno trenirati ples) in kot novost PLESNI PROGRAM 3 (namenjen odraslim, ki so radi plesali in to še vedno radi počnejo). Zdj pa še malo reklame: **ŠE VEDNO JE NEKAJ PROSTIH MEST V VSEH SKUPINAH, ZATO SE NAM PRIDRUŽITE IN GOTOVO VAM NE BO ŽAL!**

To so res samo majhni utrinki v zelo pestrem dogajanju v svetu plesa. Če se nam pridružite, boste vso pestro paletu dogajanj občutili na svoji koži in verjemite mi, življenje

Foto: Jani Zakšek

Za uspehe na kulturnem področju je bila Lucija Kuntarič nagrajena s srebrnim Prešernovim priznanjem.

bo zagotovo bogatejše. Na koncu pa zahvala tistim posebnim ljudem, ki so nam v iztekajočem letu nudili podporo in razumevanje: M. Skušek, Občini Krško, g. Gubenšku, Zavarovalnici Triglav in g. Nikiću.

Na koncu pa res VEEEEELIKA želja vseh plesalk in mentoric. Tako zelo zelo si želimo, da bi se končno uredil kulturni dom in bi vsi plesalci in godbeniki dobili nekega prekrasnega dne primerne prostore za vadbo. **Oboji smo si s svojimi uspehi, vztrajnostjo in voljo to nedvomno zaslužili, kaj ne?! MISLITE TUDINANAS.**

Lucija Kuntarič

Pisanje besedil in posnemanje ilustracij je postalo z računalnikom enostavno in hitro. Pa še sam lahko veliko postoriš in - kar je najpomembnejše, tistega, kar si nameril sam, ni treba plačati.

Na kratko, pripravil sem dva CD-ja s pravljičami. Tudi ilustracije so avtorsko delo in zadeva je s podnaslovom »OČKOVE PRAVLJICE - I.del in OČKOVE PRAVLJICE - II.del narejena in že naprodaj. Oba CD-ja sem založil preko podjetja FELIX d.o.o., da lahko zadevo tržimo tako, kot

velevajo pravila poslovanja.

Prav tako velja dodati, da sem napisal in izdal prvo zbirko mladinskih šaljivih zgodb z naslovom »PERDO, KDO JE BIL?« S CD-ji s tematiko pravljič in mladinskih zgodb želim doseči, da bodo mladi računalnik uporabljali tudi za branje in ne samo za igrice in da bo pisani vir dostopen v elektronski obliki. Računam, da bom uspel omenjene CD-je ponuditi v knjižnice pa tudi v maloprodajo. Na koncu naj zapišem, da sem izdal še četrti CD na temo podjetništva in

upam si trditi, da je priročnik z naslovom »PODJETNIK, DRŽAVNI SOVRAŽNIK ŠT.1« prvi priročnik, ki vsebuje teme od ustanovitve do prenehanja podjetja in vsem mogočim, kar se dogaja vmes.

Res so področja, ki jih navajam, med sabo dokaj različna, vendar je bila odločitev o tem, da začnem z založništvom, zaenkrat samo lastnih besedil, tista, ki mi najprej ponuja zadovoljstvo, da objavim, kar sem napisal, nato pa tudi izziv za nove dni, ki so pred mano.

Franc Curhalek

Foto: Jani Zakšek

PUSTNA DEGUSTACIJA CVIČKOV

Že trinajsto leto zapored je letos v Kmečkem hramu potekala degustacija cvičkov, ki je bila tudi tokrat dobro obiskana. Letos še posebej, saj je vzporedno s tem potekalo tudi ocenjevanje mesnin, ki pa ga vsako leto pripravlja Društvo domače koline.

Dvajset vzorcev cvička je poizkušalo nekaj čez štirideset ljubiteljev vin, ne le iz Kostanjevice na Krki, pač pa iz širše okolice in ob tem podalo tudi svojo oceno.

Okoli polnoči je Milan Kuplenik s svojim glasom naznanil, da se bližajo rezultati ocenjevanja. In šele tedaj so ljudje malo obmolknili. Ocenjevalci so menili, da ima najboljši cviček **Branko Ivetač** iz Žabjeka pri Podbočju, kot drugi najboljši je bil cviček **Lee-Marije Colarič Jakše** in kot tretji **Romana Žabkarja**.

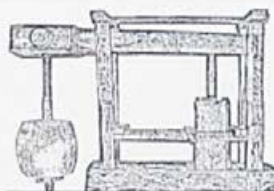

OCENJEVANJE KOLIN

Društvo domače koline je imelo že peto ocenjevanje kolin. Sedemčlanska komisija je imela veliko dela, predvsem pa je morala močno izostriti svoja čutila.

Med 33 mesenimi klobasami je zmagal izdelek **Olge Švajger** iz Brežic. Na ocenjevanju je bilo 37 krvavic, najboljše pa je izdelal **Miran Hodnik** iz Leskovca. Pečenic je bilo 17 vzorcev, zmagala je tista, ki jo je izdelal **Stanko Švajger** iz Brežic. Med 13 tlačenkami je zmagal vzorec **Darka Zobariča** iz Dobove.

Priznanja in plakete je po ocenjevanju podelil Franc Hribar, podpredsednik Društva domače koline.

**DRUŠTVO
VINOGRADNIKOV
KOSTANJEVICA NA KRKI**

OCENJEVANJE VIN

12. marca je v gostilni Žolnir potekalo ocenjevanje vin Društva vinogradnikov Kostanjevica na Krki. 154 vzorcev vin sta ocenjevali dve petčlanski komisiji.

Najboljši cviček v društvu z oceno 16,10 točk je pridelala družina **Jakše** s Studenca, sledil mu je cviček **Ivana Vizlarja** iz Gmajne z oceno 16,07, kot tretji najboljši je bil cviček **Franca Sintiča** z Oštrca z oceno 15,97 točke in **Jožeta Klemenčiča** iz Kostanjevice z oceno 15,97 točke. Med dolenskimimi rdečimi vini je bilo najbolje ocenjeno vino **Tineta Petretiča** iz Kostanjevice z oceno 15,97 točke.

V kategoriji dolensko belo je bilo najboljšo vino **Borisa Sintiča** z Oštrca z oceno 16,23 točke.

Najboljšo modro frankinjo je pridelal **Toni Jarkovič** iz Avguštin, ocena vina je bila 18,13 točke.

Najboljšo žametno črnino je pridelal **Ivan Olovec** iz Oštrca, ocena vina je 15,83 točke.

Na ocenjevanju je bil tudi vzorec zweigelta vinogradnika **Stanka Juršiča** iz Jablanc, vzorec je dosegel 17,20 točke. Vzorec sivega pinota (suho) **Marjana Jeleniča** iz Globočic je bil ocenjen s 17,20 točkami, vzorec rumenega plavca (pol sladko, l. 2003) z oceno 18,47 točke in vzorec renskega rizlinga (pol sladko, l. 2003) z oceno 18,10 točke.

Vzorec sivega pinota (pol suho) **Franca Štokarja ml.** iz Kostanjevice je bil ocenjen z 16,77 točkami, vzorec belega pinota (pol suho) **Marjana Kostanjška** je imel oceno 16,70 točke, vzorec chardonnaya (pol suho, l. 2003) **Tonija Jarkoviča** iz Avguštin pa z oceno 18,13 točke.

Najboljši laški rizling je pridelal **Jože Rebselj** iz Dolnje Prekope, ocena vina je bila 17,03 točke.

Vsi teksti: Lea-Marija Colarič-Jakše

POLETITE Z NAMI

**BALONARSKI CENTER BARJE
KOSTANJEVICA NA KRKI**

TEL. 070/882-007

KROVSTVO - TESARSTVO - KLEPARSTVO

TRŠINAR

Jamarska odprava »Južni Velebit 2005«

Od 10. do 20. septembra se je 10-članska ekipa kluba jamarjev mudila na jamarski odpravi pri naših sosedih.

Tako kot leto prej smo tudi tokrat izbrali nacionalni park Paklenico, ki poleg lepe narave ponuja tudi nekaj čudovitih jam.

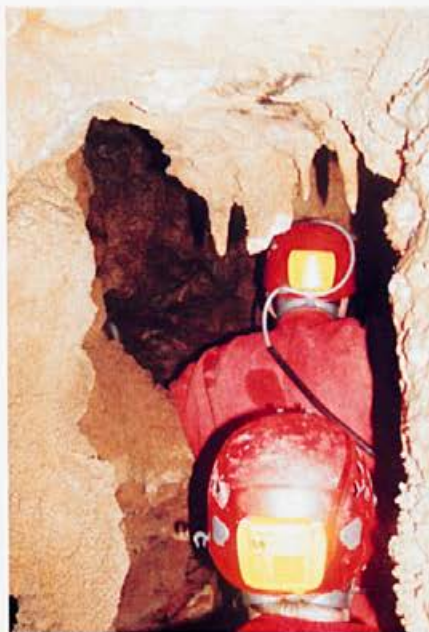
Sprva smo nameravali skupaj s hrvaškimi kolegi iz Zadra organizirati skupno odpravo na manj obudeno in praktično neraziskano območje narodnega parka. Ko pa je ta načrt dokončno splaval po vodi, smo morali spremeniti lokacijo in tako smo raziskovali v osrčju same Paklenice. K sreči smo letos pridobili ustrezna dovoljenja, tako od uprave oziroma ravnatelja parka, kot tudi od hrvaškega kulturnega ministrstva, v katerega pristojnost sodijo narodni parki.

Za sam tabor smo izbrali nekdanj ovčjerejsko bogato, sedaj pa opuščeno vasico Jurline. Do same vasi se je dalo priti samo peš, pa še to je zahtevalo skoraj dve uri hoda. Bila pa je odlično izhodišče za vse nadaljnje podvige.

Ker nam taborjenja niso odobrili, smo se morali znajti drugače. Obnovili smo enega od objektov, kolikor so to pač dopuščale razmere, ga prekrili s ponjavo in v njem postavili pet šotorov. Črna kuhinja v sosednjem objektu je služila kot skladišče hrane in tudi kot kuhinja, saj je na območju parka prepovedano kurjenje.

Prvi dan smo torej postavljali tabor, že takoj naslednji dan pa smo obiskali prvo jamo. Brezno Pisanica se je nahajalo v neposredni bližini tabora. Je sicer že raziskano in dokumentirano, a zato nič manj privlačno.

Vsak naslednji dan smo imeli več zagona. Jame in nova odkritja so se kar vrstili. Slabih pet minut od vasi Jurline smo odkrili novo jamo, ki smo jo, malo samovšečno in malo patriotsko, poimenovali Jama Kostanjevica. Res lepo »brezence«, kapniško zelo bogato in vredno

dodeljenega imena. Poleg te jame smo odkrili še tri druge, in sicer Jamo Mitja, Jamo Divokoza in Škrapljarko. O vseh smo izdelali osnovne zapisnike in načrte. Poleg novo odkritih jam smo skupno obiskali sedem različnih podzemnih objektov. Tudi o teh smo sestavili ustrezno dokumentacijo, ki smo jo na koncu predali upravi narodnega parka Paklenica. Večino nas je najbolj navdušila jama Vodarica, ki je z eno besedo prečudovita, predvsem pa kapniško tako bogata, da ni besed, s katerimi bi jo opisali. V njej smo posneli tudi večino materiala za nastajajoči film o odpravi in tudi nekaj odličnih fotografij, ki bodo objavljene v naslednjem biltenu »Pod kapnikom«.

Nad jamskim okrasjem v jami Vodarica smo bili vsi člani odprave navdušeni

Edina stvar, ki nas je malce ovirala pri našem delu, je bila tako imenovana »šikara« in njeni prebivalci. Predvsem so tu mišljeni modrasi, ki so se sončili na vsakem koraku. Pa tudi z dreves je vsake toliko kakšen »cepnil«. Zato je bila velika mera pazljivosti tu nujno potrebna.

Kar zadeva samo odpravo, se je vse izteklo točno tako, kot smo načrtovali. Izpolnili smo cilje odprave in skupaj preživeli deset nepozabnih dni v čudovitem podzemlju Velebita. Na odpravi smo se izobraževali: Vlasta in Franci Curhalek, Brane, Gregor in Alenka Čuk, Marko Tomše, Mitja Požgaj, Andrej Unetič, Andrej Olovec in Matej Kuhar.

Valvasorjeva knjižnica Krško. Alenka Čuk

Skupinska maska učencev 8. razreda devetletke. Foto: Jani Zakšek

Pustni čas je v Kostanjevico prinesel veliko snega

Kot vsako leto se je tudi letos kostanjeviška Šelmarija začela z zimsko, sneženo in mrzlo nedeljo, ko je budnica zbudila prebivalce Kostanjevice in naznanila začetek norčavih pustnih dni. Popoldan je sledil oklic kurenta in mestna povorka po ulicah.

V ponedeljek je kulturna sekcija Prforcenhausa skupaj z ostalimi liki pripravila dve predstavi, najzanimivejši je bil občni zbor z izvolitvijo novega predsednika, ko vrla Purgergarda na odru ni mogla obdržati prvega kandidata, je pa zato hitreje pokleknil pred Šelmo in zaprisegel zaobljubo Robert Pešič. Med obema predstavama je bila baklada po mestnih ulicah. Novi predsednik je nato šelmarje popeljal po ulicah Kostanjevice na Krki vse do gostilne Žolnir na pustno rajanje in ples v maskah. V torek je bilo gonjenje medveda, oranje in sejanje ter promenadni koncert. Pust pa se je zaključil na pepelnično sredo popoldne z veselo sedmino.

Lea-Marija Colarič-jakše

PIHALNI
ORKESTER

Kostanjevica na Krki

DOM KULTURE
KOSTANJEVICA NA KRKI

PONEDELJEK,
26. DECEMBER 2005 OB 18. URI

KRAJEVNA SKUPNOST MESTA KOSTANJEVICA NA KRKI
VAŠ PO KONČANEM KONCERTU VABI NA
NOVOLETNO SREČANJE,
KI BO NA MALEM PLAC,
V PRIMERU SLABEGA VREMENA PA V GOSTILNI KMEČKI HRAM

božično ❄️ *novoletni*
KONCERT

Krško
D 07
KOSTANJEVIŠKE
novice /2005
352(497.4 Kostanjevica

08.

000130805, 26

Vodenice: Ivanjše, Kočarija,
Podstrm, Male Vodenice
Ržišče, Velike Vodenice
Malence: Koprivnik, Malence,
Sajevec

14.01.2006 ob 18. uri
Črneča vas: Črešnjevce,
Črneča vas, Vrboje, Vrtača

15.01.2006 ob 9. uri
Orehovec: Grič, Orhovec,
Zaboršt
Prekopa: Dobrava,
Dol. Prekopa, Gor. Prekopa

22.01.2006 ob 9. uri
Kostanjevica na Krki: Dobe,
Globočice, Karelče,
Kostanjevica na Krki, Slinovce

NEKAJ NOVEGA

SEJMIŠČE

Podjetje VECO d.o.o. namerava s **1. decembrom 2005** na Oražnovi 19, Kostanjevica na Krki, to je »na stari gozdni«, na dvorišču, ponuditi podjetnikom sejmski prostor. Odprli bomo sejmišče, kjer bodo dvakrat mesečno postavljene stojnice. Pričakujemo, da bo na sejmišču prostora za 15 do 20 manjših stojnic. Trudili se bomo, da bo ponudba zelo pestra in da boste tako lahko doma kupovali izdelke, za katere morate pogosto v Šentjernej, Krško ali še dlje. Sejmišče bo odprto vsako prvo in tretjo soboto v mescu. Dnevi so izbrani premišljeno, saj na ti dve soboti ni v bližini nobenega sejma.

Podobne sejme imajo tudi manjši kraji, kot sta denimo Mokronog in Prečna, zato ne vidimo razloga, da se sejem tudi pri nas ne bi obnesel. Pričakujemo vaš odziv in obisk.

O ponudbi in vseh drugih zanimivostih bodočega sejma bomo krajane redno obveščali v našem krajevem glasilu ter z ustreznimi plakati ter letaki.

Direktor VECO d.o.o.
Franc Curhalek, pravnik